Serie nouă
septembrie 2013
9
(CXLVI)
36 pagini
10 lei

Actualitatea Muzicală

REVISTĂ LUNARĂ A UNIUNII COMPOZITORILOR ȘI MUZICOLOGILOR DIN ROMÂNIA

Din sumar:

Festivalul Internațional "George Enescu"
Disc Carmen Petra-Basacopol
In memoriam Liviu Glodeanu
Gărâna Jazz Fest 2013
Remember Luminița Dobrescu (III)
Portret Constantin Drăghici

În imagine: compozitorul, dirijorul şi clarinetistul **Jörg Widmann**
foto: Marco Borggreve

Reguli şi excepţii

Liviu DĂNCEANU

Ca orice limbaj, muzica se întemeiază pe o legislaţie care, paradoxal, se dovedeşte a fi deopotrivă riguroasă şi laxă. Putem spune, fără tăgadă, că arta sunetelor stă sub legi şi că muzicianul prescrie reguli, instituind norme de aplicare ale acestora. Însă legile, regulile şi normele admit în anumite situaţii abateri care dezvoltă o întreagă dezbatere între regulă şi excepţie. Astfel, în viziunea lui Constantin Noica există cinci feluri de excepţii: unele care infirmă regula, altele care o confirmă, cele care o lărgesc, cale care o proclamă şi , în fine, cele care substituie ele însele regula C. Noica: *Despre demnitatea Europei*, Bucureşti, Ed. Humanitas, 2012, pag.11). Vom încerca să extrapolăm aceste categorii de excepţii în teritoriul muzicii pentru a conştientiza faptul că prezenţa lor înseamnă asumarea regulilor pe care compozitorul este dator să le respecte în actul creaţiei, precum şi normele cerute spre a fi creator, făptuitor de lumi sonore inedite. Pe de altă parte, regulile şi excepţiile pot varia; dar dacă raportul dintre lege şi excepţie este acelaşi, atunci şi tipul de muzică este acelaşi. Cercetarea creaţiilor sonore devine astfel posibilă graţie unui fond de principii care renunţă la orice anecdotică sau chiar istoricitate în favoarea unei forme, respectiv a unui raport stabil. Mai mult, categoriile de excepţii în care o anume muzică se aşează hotărăşte însăşi principiile şi derivatele lor: regulile. Dar principiile, nu-i aşa, îngăduie, în anumite condiţii, derogări. 1. Excepţii care infirmă regula. În această situaţie regula devine intolerantă faţă de excepţii, ne acceptându-le în nici un fel, fie şi pentru că ivirea excepţiei îi ameninţă singura ei formă de manifestare: imuabilitatea. Aşa s-a întâmplat în epoca muzicilor primordiale, de sorginte totemică, în cadrul căreia orice manifestare rituală presupunea intransigenţa regulilor în faţa celei mai palide alunecări în excepţie. Am putea crede că muzicile primitive, magice, taumaturgice, suprasensibile, erau, într-un anume fel, atinse de dogmatism, căci dogmatismul se caracterizează tocmai prin aceea că nu admite excepţii de la regulă, excepţia contrazicând-o fundamental pe aceasta din urmă. 2. Excepţii care confirmă regula. Bunăoară. în polifonia vocală a Renaşterii întâlnim „rătăciri” de la canoanele stricte ale contrapunctului superpoziţional, rătăciri care întăresc regulile de întocmire a plurivocalităţii datorită rarităţii lor. Regula devine în mod cu totul excepţional neregulă, arătând că numai aşa compoziţia muzicală este un act raţional, de vreme ce se poate încălca severa regularitate a discursului sonor. Eliberarea de rigoarea legii îl înnobilează într-atât pe autor, încât ea înalţă fiinţa muzicii. Spiritul palestrinian trăieşte din licenţă, aşa cum fluturele trăieşte din efemeritatea larvei. 3. Excepţii care lărgesc regula. Abia acum excepţia îşi deconspiră adevărata ei vocaţie. Ieşită de sub interdicţie şi din infracţiune, ea încetează să slujească, împotriva propriei voinţe, un stăpân dur şi auster. Muzicile romantice, de pildă, fac din excepţie un adevărat desant, care clatină din temelii siguranţa legii. O lege care, iată, va fi nevoită să ierte excepţia pentru răzvrătirea sa. Ce altceva sunt „zbaterile” armonice lisztiene ori wagneriene dacă nu exemple clare de modelare, de educare a legilor funcţionalităţii tonale. E, desigur, un tip de cunoaştere prin integrări succesive, în a căror limite exerciţiul componistic nu este nicidecum greşit, dar care suportă, în zonele ce depăşesc aceste limite, excepţii de la regulă, iar atunci regula se transfigurează. Aşa s-a întâmplat cu Gesualdo care a transfigurat sistemul modal într-un embrion de sistem tonal, şi tot aşa s-a întâmplat cu Wagner care a împins sistemul tonal spre un nou modalism. E ca şi cum excepţia ar cere legii să intre în devenire şi să devină ceea ce este în neştiutul şi neprevăzutul ei.

(Continuare în pag. 2)

DIN SUMAR

Festivalul Internaţional "George Enescu" 2-11
CD C. Petra-Basacopol 12-13
Liviu Glodeanu - 75 14-15
Gărâna Jazz Fest 2013 16-17
Marius Ţeicu 18
Viorela Stoian 19
Concerte în ţară 20-22
Luminiţa Dobrescu (III) 24-25
Fan-Club Fuego 26-27
Krypton Reunion 28-29
Portret Constantin Drăghici 30-31
Femina 32
La mulţi ani, Marina Voica! 34-35
Pe micul ecran 36

Simpozionul Internațional de Muzicologie “George Enescu”

În perioada 5-6 septembrie 2013 în Aula Palatului Cantacuzino a avut loc Simpozionul Internațional de Muzicologie “George Enescu”, un eveniment de mare anvergură ce a adunat participanți din Germania, Grecia, Italia, România şi Statele Unite ale Americii. La Simpozion a fost invitat preşedintele Uniunii

Mihai Cosma

Cornel Țăranu

Compozitorilor şi Muzicologilor din România (organizatorul evenimentului) dl. Adrian Iorgulescu, care a ținut un cuvânt introductiv despre importanța acestei manifestări nu doar pentru cultura românească ci şi pentru întreaga viață muzicală.

Simpozionul a fost prezidat de prof. univ. dr. Mihai Cosma, coordonatorul acestui proiect, care a reuşit şi anul

Reguli şi excepții

(Urmare din pag. 1).

Satisfacția legii nu mai este acum de a fi infirmată sau confirmată, ci de a primi provocarea excepției. 4. Excepții care proclamă regula. În acest caz legile sunt respectate până la un punct. Excepția se păstrează, aşadar, ca excepție, neavând încă autonomie, nici siguranță. De exemplu, regulile improvizației sunt cât de cât stricte, improvizația fiind astfel legiferată. Dar spiritul improvizației este liber, prin urmare excepțional. Dacă însă regula nu ar integra excepțiile decât în chip ideal, atunci excepțiile nu ar mai ieşi treptat din starea lor de înjosire şi subjugare, integrând ele însele regula în chip real. Şi totuşi excepțiile sunt încă în nesiguranță față de lege. Improvizația în jazz are nevoie de un cadru, de o matrice care să o valideze. 5. Excepții care devin pur şi simplu regulă. Când Schonberg inventa principiile dodecafonismului serial era clar că excepția nu se mai putea pierde în regulă, şi nu mai putea fi absorbită de aceasta. Tăria ei era alta decât cea modelatoare de lege. Într-un fel, serialismul (cu atât mai mult cel integral) înființează şi susține reguli față de care compozitorul însuşi este o excepție, conferind aici compozitorului înțelesul unei năzuințe către libertatea inspirației. Orice altă tehnică de compoziție este considerată de către serialişti o excepție inadmisibilă, în timp ce sistemul serial este cotat de către ne serialişti drept ceva ce nu este în lege, oricât ar pretinde acesta că o exprimă şi o respectă. În mod cert, serialismul a devenit regulă prin hegemonia disidenței în raport cu tonalismul şi modalismul începutului de secol 20. Astăzi, muzicienii şi, mai cu seamă impresarii, caută o gramatică muzicală comună, închipuindu-şi pentru viitor o muzică unică, întruchipând semnificațiile unui folclor mondial. Până atunci însă muzicile se desfăşoară şi se diversifică mai departe, ca tot atâtea excepții de la legea logosului sonor. Însăşi istoria muzicii europene este una în care, rând pe rând, excepțiile s-au constituit în valori autonome, străduindu-se, cu mai multă sau mai puțină tenacitate, să devină regulă.

Liviu DĂNCEANU

acesta să publice volumul de Proceedings înainte de debutul Festivalului, astfel încât în prima zi a Simpozionului acesta să poată fi prezentat autorilor şi participanților la eveniment. Cartea (scoasă sub egida Editurii Muzicale) a fost alcătuită după nişte reguli foarte stricte, conform standardului ştiințific internațional APA, înscriindu-se din punct de vedere calitativ şi al rigorii în rândul publicațiilor simpozioanelor de renume.

Printre participanții acestei ediții s-au numărat academicienii Cornel Țăranu şi Octavian Lazăr Cosma, Viorel Cosma, Sivia Zimmermann (Germania), Nicolae Brânduş şi clavecinista Ioana Cărăuşu (Italia) care, alături de ceilalți autori (în total 24 la număr), au susținut comunicări şi au purtat discuții despre creația enesciană, analize şi interpretări ale acesteia. Şi de această dată organizatorii au reuşit să planifice desfăşurarea Simpozionului până la cele mai mici detalii, structurând propunerile participanților în două mari teme: *Sinteze culturale* şi *Exegeze analitice*. De asemenea, concomitent cu susținerea lucrărilor ştiințifice a fost comunicarea cu invitații străini.

Simpozionul s-a bucurat de prezența studenților şi a profesorilor Universității Naționale de Muzică din Bucureşti, cât şi de cea a unor personalități ale vieții muzicale româneşti.

Silvia Zimmermann

Octavian Lazăr Cosma

posibilă proiecția lor într-una din limbile franceză, engleză, germană, acțiune ce a facilitat

Ediția de anul acesta s-a încheiat cu lansarea mondială de carte *Doina* de Vincent Rastaedter (Germania), ce a avut-o ca invitat special pe compozitoarea Violeta Dinescu (Germania).

Diana-Elena MURĂŞAN

Ioana Cărăuşu

OTELLO, în anul bicentenarului Verdi

Luminița CONSTANTINESCU

Cum era şi firesc, într-un an de comemorare a 200 de ani de la naşterea lui Verdi, şi programul Festivalului Internațional „G. Enescu” a cuprins câteva dintre creațiile acestui mare compozitor: 4 Piese Sacre (Barenboim), Recviemul (Pappano) dar, mai ales, premiera operei „Otello”.

La Operă s-a dorit o montare de referință şi cu o viață de lungă durată. În acest scop s-a apelat la două forțe creative de peste hotare: regizoarea austriacă de origine bulgară Vera Nemirova şi dirijoarea canadiană Keri-Lynn Wilson. Întrebarea este dacă s-a atins dezideratul de la care s-a pornit?... Şi da, şi nu. Din punct de vedere muzical a fost o reuşită, datorită celei care, cu mână sigură, cu o bună cunoaştere a partiturii şi a stilului verdian a condus ansamblul spre performanțe auditive. După „Manon Lescaut” de Puccini

şi „Evgheni Oneghin” de Ceikovski, subțirica şi mlădioasa Keri-Lynn Wilson ne-a demonstrat, încă o dată, că poate intra în competiție cu orice bărbat-dirijor, având forța interioară, strictețea şi autoritatea de a cuprinde totul într-un demers alert, plin de energie. Sub bagheta ei soliştii au siguranță, deoarece cântă cu ei toate cuvintele, le arcuieşte cu degetele şi privirea, frazele în expresivitatea lor. La cel de-al doilea spectacol prestațiile corului, pregătit cu profesionalism de maestrul Stelian Olariu, şi ale orchestrei au fost

parcă şi mai bune decât la premieră, fiind rare decalajele, atacurile ezitante sau momentele de exces sonor.

În distribuție, schimbarea evidentă a adus-o soprana-oaspete Nicoleta Ardelean. Are un timbru frumos, fremătător şi velurat, pe care îl remarcam încă în urmă cu nişte ani, într-o „Traviata”, filmată la Opera din Timişoara. E adevărat, atunci era mai tânără, avea mai multă lumină şi, parcă, rolul îi punea în evidență mai mult, extinderea registrelor şi aspectul de virtuozitate. Deşi, pare o ființă meditativă, deci, într-o oarecare concordanță cu rolul elegiac al Desdemonei, acum, se simțea nevoia unui plus de patos vocal, o participare scenică mai nuanțată între extaz, surprindere, dezamăgire, tristețe, durere şi resemnare. Remarcabile au fost însă: liricitatea cântului, boltirile rafinate şi pianisimele eterice din ultimul tablou.

Fața de premieră, tenorul Marius Vlad Budoiu a căpătat un plus de încredere în forțele proprii, vocea omogenizându-se cantitativ şi timbral, cu momente culminante în: intrare, monolog şi, mai ales, în moartea lui Otello. Este inteligent, cultivat, cunoaşte bine partitura şi subtilitățile stilului, stă bine pe scenă şi simte evident, multe dintre trăirile umane ale acestui frământat

erou verdian. Desigur, nu copleşeşte cu gabaritul glasului, dar, este un Otello credibil şi expresiv.
Şi Ştefan Ignat a evoluat, reuşind să demonstreze că Iago este nu numai un demon muntos şi inflexibil al răzbunării, ci şi o ființă insinuantă, care-şi construieşte cu abilitate plasa de păianjen în care să-l prindă pe gelosul său stăpân. Aşadar, vocea şi frazele au fost mai puțin aspre, au apărut chiar şi atenuări nuanțative ale cunoscutei sale masivități interpretative.

Restul distribuției a fost formată din: Mihaela Işpan - Emilia, Liviu Indricău - Cassio, Andrei Lazăr - Roderigo, Marius Boloş - Lodovico, Iustinian Zetea - Montano, Ionuț Gavrilă - Un herald.

Aşa cum merge majoritatea regizorilor actuali spre modernism şi Vera Nemirova a conceput o variantă actualizată a lucrării, dar, pe care a desprins-o şi de convențiile impuse de libret. Astefel că, Otello nu mai este nici maur, nici „Leul Veneției”, nici eroul glorios pe

care poporul îl aşteaptă cu sufletul la gură să scape din naufragiu. El devine conducătorul unei tabere de refugiați, acțiunea desfăşurându-se într-un decor unic, în trepte, format din pasarele şi schele metalice, un copac stilizat, toate acestea, completate de costume pestrițe, sugerând amalgamul națiilor

urgisite, dar şi de uniformele soldăţeşti ale bărbaților ce țin sub amenințarea armelor această mulțime. Chiar şi Otello poartă la început bocanci, cămeşoaie şi vestă de piele, ajungând la costum de ofițer, cu manşetele sumese şi sandale de plajă. Desdemona trece şi ea de la rochia albă lungă, la sari indian, rochie de catifea şi apoi, tradiționala cămaşă de noapte. La un moment dat personajelor li se împart chiar şi nişte pături (?) portocalii cu care se învelesc. Toate aceste au fost concepute de Viorica Petrovici.

Că celebrul „Esultate” e cântat din lojă şi că finalul operei îl găseşte pe Iago, ca invingător absolut, în aceeaşi lojă, sunt „găselnițe” ce pot provoca impresie. După cum, „ploaia” de batiste din tabloul sosirii oaspeților venețieni este emoționantă şi de efect. Aici şi trăirile obsedatului şi „cocârjatului” Otello, ajuns aproape de nebunie, au o atenție meritorie din partea regizoarei. Latura umană e speculată cu atenție. Ce simbol modern poate aduce însă, un duet de dragoste finalizat într-un pat matrimonial concretizat într-o barcă pneumatică, sau scenă în care Desdemona şi Emilia cară bidoane şi împart asistenței sticle cu apă minerală, ca mai apoi, tot ele, să se joace împreună cu copiii cu avioane de hârtie? Ce este atât de sugestiv şi modern că în lupta din primul act personajele nu se mai bat cu săbii sau cuțite ci, cu... sticle sparte, sau în faptul că întâlnirile tensionante dintre Otello şi Iago se petrec la o masă pe care se găsesc o tablă de şah şi o sticlă cu scotch?...

Şi dacă Nemirova a fost, cum se povesteşte, meticuloasă cu lumea trăirilor actoriceşti ale personajelor, de ce Otello se autodamnează înegrindu-se singur pe față, într-un evident pleonasm, sau de ce îşi suflecă impasibil mânecile cămăşii înainte de a o sugruma pe Desdemona?...

Acestea sunt doar câteva dintre „derapajele” unei montări ce putea rămâne valabilă mai multă vreme, ca o continuare a vechilor montări de la Opera bucureşteană. Un succes pe lângă care, am cam trecut!... (Foto: Virgil Oprina)

Concert de muzică contemporană

Mircea ŞTEFĂNESCU

În după-amiaza zilei de 6 septembrie, la Ateneul Român, în fața unei asistențe numeroase, a evoluat Orchestra simfonică a Filarmonicii din Cluj-Napoca, dirijată de Jörg Widmann. Programul a cuprins **Lumina drumurilor** de Ulpiu Vlad, **Ad absurdum, piesă de concert pentru trompetă şi orchestră mică** şi **Missa pentru orchestră mare** de Jörg Widmann.

Jörg Widmann este unul dintre cei mai mari clarinetişti ai lumii, dirijor, şi totodată, cum a scris ziarul britanic **The Guardian**, unul dintre cei mai solicitați compozitori contemporani.

Prima lucrare audiată a fost **Lumina drumurilor** de Ulpiu Vlad, o compoziție ale cărei sonorități se derulează irizante, scintilante şi autoportante, cu noblețea unor voaluri care sfidează gravitația. Ulpiu Vlad, în acest opus iveşte cu finețe, delicat, în mod firesc, accente şi străfulgerări care descind fin din folclorul muzical românesc, ceea ce m-a purtat cu gândul că asist, la o surpriză între lumi, la o reluare, într-un alt orizont şi pe altă scară de timp, a miezului de autentic din **Preludiul la unison**, enescian, într-un parcurs de o constantă frumusețe de policromii.

Ulpiu Vlad

Jörg Widmann a încântat publicul cu piesa sa de concert **Ad absurdum**, în execuția solistică a trompetistului Serghei Nakariov, a cărui virtuozitate a atins cote ale incredibilului – staccate, de 10-12 pe secundă – şi asta practic continuu, conferind sensul spectacular al dinamicii acestei partituri, poate o badinerie, poate un perpetuum mobile.

Missa pentru orchestră mare de Jorg Widman ne-a plasat pe planul unei creații simfonice importante, ca expresie a forței conceptului de emoție, care aduce revelații inclusiv prin implicarea unor larg dimensionate mulțimi de timbruri, de inspirate soluții şi un impresionant simț muzical arhitectonic. Cred că această **Missă pentru orchestră mare** de Jörg Widmann este sortită, într-un cândva, să devină clasică, printre lucrările de acest gen...

O mențiune specială trebuie făcută şi la adresa Orchestrei simfonice a Filarmonicii din Cluj-Napoca, o formație având componenți de valoare la toate partidele. O formație care, sunt convins, că poate face cu succes față exigențelor profesionale cât de solicitante.

Orchestra Națională a Rusiei

Mircea ŞTEFĂNESCU

Ştiam din emisiunile posturilor continentale de televiziune specializate în muzica simfonică şi de cameră despre clasa excepțională a Orchestrei Naționale a Rusiei şi a dirijorului Vladimir Spivakov.

Totuşi efectul, pentru că muzica este un efect, este limitat la televiziune, pentru a se ivi în toată amploarea lui în sala de concert, şi când este vorba despre Orchestra Națională a Rusiei şi de dirijorul Vladimir Spivakov, se creează această adevărată estetică a frumosului ce se imprimă în audiție până la pierderea respirației, şi asta într-o incintă de 4000 de locuri, cum este Sala Mare a Palatului de la Bucureşti.

Concertul a avut loc miercuri 4 septembrie 2013, în program figurând ,,Suita nr.3 pentru orchestră” în Re Major, “Săteasca” de George Enescu, “Poemul pentru vioară şi orchestră” de Ernest Chausson şi ,,Introducere şi rondo capriccioso pentru vioară şi orchestră“ de Camille de Saint Saens, avându-l ca solist concertist pe Serghei Dogadin, şi ,,Simfonia I în re minor“ de Serghei Rahmaninov.

Acestora li s-au adăugat ca bisuri şi într-o ghirlandă de splendori ,,Dans Ungar“ din baletul ,,Lacul Lebedelor” de P.I. Ceaikovschi, ,,Dans Spaniol” de Alberto Jimenez şi ,,Dans” din baletul “Gaianehi” de Aram Haciaturian şi în varianta pentru trompetă şi orchestră “Hora Staccato” de Grigoraş Dinicu într-o interpretare de elită.

Sunt şi în muzică momente cu totul memorabile pe care le poți întâlni rar chiar într-o viață, şi Vladimir Spivakov la pupitrul dirijoral al Orchestrei Naționale a Rusiei, ne-a oferit această şansă. Nu a fost pur şi simplu un concert, ci un spectacol muzical de înaltă ținută, o stare de atitudine, o relevare a conştiinței de sine în muzică şi pentru muzică a ansamblului celor prezenți pe scena de concert, ceea ce ne-a determinat să acceptam ideea că am văzut şi am ascultat una dintre orchestrele şi pe dirijorul acesteia, cu performanțele cele mai admirabile din câte există azi în lume.

Special am lăsat aici locul de

Sub vraja lui Verdi

Doina MOGA

Cred că este săracă şi insuficientă expresia atât de des vehiculată, aflată astăzi chiar în sloganul Festivalului Internațional „George Enescu”, care vorbeşte de magia muzicii.

Muzica dacă nu este trăită, dacă nu este o încifrare biografică, dacă nu atinge suflete şi nu

răscoleşte conştiințe, dacă nu te face să icneşti de fericire, dacă nu-ți iveşte lacrima, dacă nu te încremeneşte şi dacă ascultând-o nu simți că au dispărut şi timpul şi pereții sălii de concert, poate fi orice, dar nu acest dat fundamental al CREAȚIEI. Or toate astea şi multe, multe altele, le-am simțit ascultând Orchestra şi Corul Dell'Accademia Nazionale di Santa Cecilia, care împreună cu talentatul dirijor Antonio Pappano, a celebrat naşterea lui Giuseppe Verdi printr-o rarisimă interpretare a monumentului său nepieritor – după cum spunea Bernard Shaw – *Recviemul*.

A fost mult mai mult decât magie. A fost o stare vie, tulburătoare, prezentă, palpabilă, chiar. A fost lungimea de undă a unui compozitor ce poate fi citită prin timp într-o interpretare sau alta, într-o trăire sau alta. A fost lungimea de undă a unui compozitor, spre a i se întrupa prin execuție, prezența divină. A fost un miracol. Din păcate, doar 4.000 de oameni, cât a cuprins sala au fost martorii încremeniți ai „reînvierii” lui. Iar eu am fost unul dintre toți. Mă înfior şi acum. Şi pot spune cu mână pe inimă, că în zeci de ani de prezentă în săli de concert, de aici, din lume şi de aiurea, nu mi s-a mai întâmplat până acum să fi fost nu doar audient (fie el bucuros sau nu, mulțumit sau nu, entuziast sau nu de interpretare), ci martor implicat profund cu toate simțurile şi plinătatea emoțiilor la această dramatică, superbă şi cutremurătoare celebrare a ființei umane în raport cu divinitatea. Pe scenă n-am văzut un dirijor, am văzut un om cu o bagheta îmbrățişat de Verdi. Doamne, ce dirijor! Ce tălmăcire! Ce concert! Ce orchestră! Ce cor! Ce mezzosoprană! Ce omogenitate! Ce nuanțe! Ce contraste surprinzătoare! Ce intensitate! Ce cromatizare! Ce trăire! Câtă frumusețe, până la durere chiar. Au fost 90 de minute care aş fi vrut să nu se mai oprească. Şi… nici nu s-a oprit la nesfârşit de aplauze, când publicul aclama interpreții, dirijorul şi tot aparatul sonor aplauda publicul… A continuat cu un bis, un „moment” de reculegere, parte din miracol. Afară ploua tare, cu fulgere şi tunete şi toți 4.000 de oameni am sta în hol, unii lângă alții, cuprinşi de magia lungimii de undă. Cerul aplauda! Fără nici o urmă de îndoială, seara muzicală din 11 septembrie de la Sala Palatului din cadrul Festivalul Internațional „George Enescu” a fost unică, irepetabilă, o seară pe care şi natura a aplaudat-o îndelung. Ce seară! Ce concert! Ce aniversare! Ce onoare! Deh! Vraja lui Verdi e încă intactă şi vie. (Foto: Sergiu Iczkovits)

a scrie despre violonistul Serghei Dogadin pe care l-am prețuit pentru virtuozitatea lui impecabilă, pentru valoarea expresiei la o intensă tensiune emoțională şi cu o libertate desăvârşită pe instrument.

Vârsta sa temporală de 25 ani este surclasată de maturitatea sa artistică teafără şi esențială, şi nu numai la nivel instrumental, ci şi la acel al capacității de a comunica, de a transmite, de a ivi în limpezime sensuri şi înțelesuri care conferă dreptul însuşi de a fi al capodoperelor interpretate.

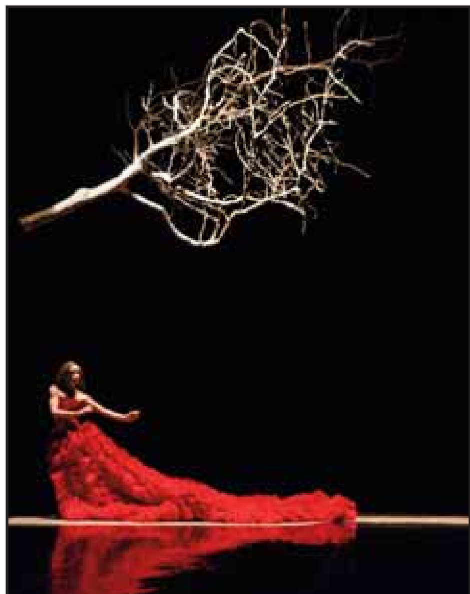
Mai mult nici nu poate cere. (Foto: Andrei Gândac)

dirijorul Vladimir Spivakov

Bravo, Dans Vortice!

Mărturisesc că în seara zilei de 16 septembrie am păşit în sala ONB destul de sceptică şi chiar neliniştită. Asta pentru că, cu ceva ani în urmă, respectiv în stagiunea 2007-2008 când m-am întâlnit prima dată cu această companie portugheză şi am văzut-o în desfăşurarea potențialului ei artistic de atunci, deşi nu mi-a displăcut, nici nu mi-a plăcut prea tare. Dar din fericire, există surprize în artă. Şi când surpriza te face să recunoşti că un spectacol o trupă, doi coregrafi şi regizori, onorează dintr-un prea plin, prezența pe afişul de elită la Festivalul Interna-țional „George Enescu”, nu poți decât aplauda. Şi asta am făcut! Sigur, titlul primului spectacol (căci au fost două în total) DRACULA nu numai că mă irită, ba chiar îmi produce un disconfort la simpla lui citire. Privind însă tot ceea ce s-a întâmplat pe scenă, într-un balet foarte bine legat, cu ceva cuvinte şoptite sau rostite şi ceva efecte cinematografice, am realizat, că de altfel totul era o prejudecată. Specta-colul în sine aşa cum a fost conceput el ca regie şi coregrafie de creatorii lui Claudia Martins şi Rafael Carriço, cu fraze dansante frumos rostite prin intermediul vocabularului neoclasic şi modern, cu linii elegant – romantice, ingenios susținute de costume obişnuite, dar şi spectaculoase, ca în cazul rochiei roşii şi albe, cu propoziții duioase ce se insinuau printr-o fericită succesiune de mişcări în abisurile amintirilor, toate infiltrate cu tact, dar multă precizie în capitole dure, vehemente, violente, crude chiar – bine înfipte în cinematograficul horror –; aşa cum a fost conceput ca muzică: un reuşit colaj din muzici semnate de Philip Glass, Rahmaninov, Lou Red şi piese mai cunoscute din repertoriul lejer; aşa cum a fost interpretat de solişti, de toți membrii companiei – toți solişti, şi toți profesionişti desăvârşiți – mi-a relevat opera a doi artişti cu o viziune scenică de excepție, cu o cunoaştere de mare cultură în domeniul muzicii şi de o capacitate artistică, în multe momente uimitoare. Se spune că la ceva ce n-ai fost de față, nu ştii ce ai pierdut. Există întotdeauna o reuşită a alegerii. Acum Festivalul Internațional „George Enescu” oricum este foarte bogat şi după cum e firesc, muzicianul din mine este atras de o mulțime de concerte. Dar cum îmi place baletul am premeditat reuşita acestui spectacol şi nu am greşit. Al doilea titlul prezentat de compania portugheză, tot la ONB în seara zilei de 19 septembrie a fost – SOLILOQUY. De o factură foarte diferită de primul şi cu un lirism mai accentuat, baletul, de fapt teatrul-balet este o poveste despre o țară a minunilor, unde se petrec situații de viață obişnuită, la care toți reacționăm intuitiv asemănător. E vorba de singurătate, duioşie, tristețe îndeosebi, şi despre inevitabila moarte, care până la urmă face parte tot din viață. Spectacolul este o metaforă care poate fi văzută drept o alternativă la decepție şi la incapacitatea de a depăşi de unul singur, singurătatea din lumea întreagă. Aici limbajul coregrafic impecabil dansat a fost pe măsura poveştii, mai ales că în această lucrare colajul muzical a cuprins fragmente din partituri semnate de Saint-Saens, Debussy, Philip Glass, dar şi „discursul” din marele dictator, Charlie Chaplin. Montarea complexă în care clasicul se mulează pe contemporan susținut de costume deosebite, nemaivorbind de excelenta tălmăcire ce dovedeşte o stăpânire aparte a elementelor clasice şi artistice din baletul autentic, face ca dansul să devină teatru, se citează şi cuvinte, se pun şi întrebări… se participă. Foarte imaginativ şi intuitiv! Iar protagoniştii, aceeaşi ca în primul spectacol, impecabil. Bravo Dans Vortice! (Foto: Andrei Gândac)

Rătăcit în festival

Pentru prima oară, de-alungul deceniilor, în toată cariera mea de profesor de pian şi critic muzical, nu mi s-a întâmplat să roşesc cap-coadă, ascultând ceea ce în program era scris ca fiind *Concertul nr. 1 pentru pian şi orchestra* de J. Brahms. S-a întâmplat luni 23 septembrie la Sala Palatului. De altfel, după primele note, impresia mea s-a axat pe probabilitatea ca dirijorul, orchestra şi solistul să fi văzut acum pentru prima oară o sală arhiplină, cu 4.000 de melomani informați, care ştiau cum şi când să răsplătească reuşitele. Cred că surpriza lor a fost totală, pentru că o sala de concerte de o astfel de dimensiune nici nu e prea comună în Europa. Dar prejudecățile au făcut ca din motive ce-mi scapă, solistul concertului să fie Stephen Hough, care împreună cu Royal Stockholm Philarmonic Orchestra şi dirijorul Sakari Oramo, să ia cu multă lejeritate acest mare festival. Trec peste faptul că am ascultat doi compozitori nordici A. Hillborg şi C. Nielsen în acest concert, ceea ce unor organizatori români nu cred ca li s-ar fi permis la Stockholm, in cadrul unui festival de anvergura celui de față, chiar dacă ar fi fost vorba de nume sonore ca George Enescu, Paul Constantinescu etc. În ceea ce priveşte persoana de la pian, pot spune că mi-a apărut în clar, ca un atlet, cu mare capacitate de efort, dar total pe dinafara zonei muzicale. Nu a respectat nimic: nici notele toate, nici pauze, nici linii melodice, nici acorduri, nemaivor-bind de tempo-uri. A masacrat pur şi simplu această splendidă creație a lui J. Brahms. În fine. Nu ştiu cum se face muzică la Stockholm. Acolo nu am fost. Dar am avut o prejudecată cum că Stockholm-ul este o mare capitală şi culturală, că Suedia este un regat, ceea ce m-a făcut să merg la acest concert cu ideea greşită că voi asculta o formație simfonică şi un solist, cel puțin la nivelul Oslo-ului, Berlin-ului sau München-ului. Am greşit. Revenind din nou la persoana de la pian, remarc că nu i-a folosit la nimic singurul instrument de mare precizie pe claviatură, pe care ar fi trebuit să interpreteze o partitură celebră, pentru că el tot fals a ,,cântat”. A reuşit în schimb performanța, desigur ajutat de orchestră şi dirijor să producă o aiureală auditiva de nedescris. Publicul, bine crescut şi politicos a aplaudat. În fond erau oaspeți ai festivalului nostru. Cum au ajuns aici, rămâne un mister pentru mine. Ce să mai zic, nu mi-am putut închipui că la Stockholm se face muzică altfel decât în Europa. Şi m-am mirat foarte tare, mai ales că orchestra are o carte de vizită impresionantă. Dar, poate a fost bine venită şi asta. Pentru că doar astfel, parte din public, mai puțin cunoscător, va putea aprecia la valoarea reală dirijori mari, orchestre mari, interpreți mari, deşi zău, cred că nu meritau nici ei să afle aşa. (Foto: Agerpres)

Pagina de **Doina MOGA**

Richard Wagner – triumf aniversar

Grigore CONSTANTINESCU

De-a lungul unei sărbători muzicale care a durat o săptămână, muzica wagneriană a răsunat cu o triumfătoare diversitate, construind o imagine de neobişnuită măreţie. În condiţiile execuţiei dominate de marele dirijor Marek Janowski şi a ***Rundfunk - Simfonicorchester Berlin,*** s-au împlinit performanţele sperate, fără a lăsa impresia că spaţiul Sălii Mari a Palatului îi crează dificultăţi în realizare. Depăşind amplificarea de ansamblu şi detaliile privitoare la evoluţiile solistice, unde anumite sublinieri ale pupitrului electronic au fost totuşi vizibile, am constatat că efectul de ansamblu este întru-totul perfect acordabil cu cel definit prin ideea de spectacol. Sugestia unei anume regii de mişcare scenică, pentru cântăreţi, a contribuit la spiritul teatral prin amplasamente capabile să spaţieze comunicarea personajelor, subliniindu-se relaţii, (cum ar putea fi prezenţa vocală a cavalcadei walkiriilor, dialogurile Wotan-Frika, scena întâlnirii Siegmund-Hunding-Sieglinde, momentele muzicale cu efect de arie culminativă, printre care “Nothung!”, cântat de Siegfried, duetul de dragoste Sieglinde-Siegmund). Producţia susţinută de muzicienii germani este un semn de excepţie propriu profesionalismului acestei formaţii a Orchestrei Radiodifuziunii berlineze, capabilă a realiza astfel “ieşirea din studioul de înregistrări”, pentru participarea de anvergură la acest mare Festival internaţional. Comentând concertele ce s-au succedat în cuprinsul ciclului capodoperelor wagneriene, **Das Ring des Nibelungen**, am sublinia gândirea şi eficienţa dirijorală a lui Marek Janowski, capacitatea Maestrului de a menţine tensiunea derulării muzicii pe plan solistic, simfonic şi dramaturgic, împlinind remarcabila triadă simbolică a *Inelului de aur, Coifului “Tarnhelm” şi Sabiei “Nothung”.* Nu putem să nu fim uimiţi de modul în care se manifestă ansamblul ***Rundfunk – Simfonieorkester Berlin***, paleta timbrală, unitatea sonorităţii, diversitatea tempourilor şi exactitatea ritmică în frazare, forţa energetică, toate capabile a face auzită plenar muzica Magului de la Bayreuth pretutindeni, în Sala Mare a Palatului şi, prin intermediul transmisiilor *live,* în întreaga ţară. Sonorităţilor simfonice le-au fost adăugate, ca un adaus de culoare care aparţine numai finalului **Tetralogiei,** cele ale corului Filarmonicii bucureştene, pregătit de Iosif Ion Prunner.

Rundfunk - Simfonicorchester Berlin

foto: Sergiu Iczkovits

Aniversarea a două veacuri de la naşterea lui Richard Wagner a devenit, prin recurenţă, subiect de informare şi meditaţie asupra importanţei realizării epopeice **Der Ring der Nibelungen,** definită de compozitor drept “Spectacol solemn în trei seri şi Prolog “ (*Eind Bühnenfestspiel für drei Tage und einen Vorabend*). Fondul inspirator al poemelor se fundamentează pe cunoaşterea mitologiei eroice germane, *Niebelungenlied* (circa 1200), îmbogăţit de sugestiile anterioare ale legendelor scandinave. Reperele realizării acestei monumentale creaţii pot fi stabilite între anul primelor schiţe (1848) şi finalizarea lucrării (1874). Urmărind elaborarea fiecăre opere, ordinea este cea a momentelor de definire a conţinutului, fără ca Wagner să fi stabilit iniţial succesiunea, de la **Aurul Rinului** la **Moartea lui Siegfried** (finalmente intitulată **Amurgul zeilor-Götterdämmerung**), cu unele intermitenţe, **Walkiria, Der Junge Siegfried** (finalmente doar **Siegfried**). Premierele sunt condiţionate de lucrul la **Tetralogie** şi de construirea teatrului de la Bayreuth unde, se ştie, a avut loc evenimentul prezentării integrale a ciclului în august 1876..

Cu **Tetralogia “Inelul Nibelungului”,** Wagner împlineşte cel mai măreţ proiect al istoriei teatrului muzical. Important este şi modul în care reinterpretarea surselor inspiratoare l-a îndemnat spre propriile sale meditaţii filozofice, culturale şi sociale. Ceea ce lasă moştenire, către înţelegerea urmaşilor, este o modalitate de a interpreta existenţe, de a supune dezbaterii confruntările esenţiale privind acceptarea sau sfidarea destinului, lupta pentru obţinerea dominaţiei prin Putere, locul pe care îl are în existenţa umană Aurul, ca mijloc de corupere a vieţii sociale. Desigur, privim cu atenţie discursul muzical, din perspectivă orchestrală, bogăţia timbrală îmbinându-se cu susţinerea dramei, tălmăcită simfonic (uneori cu ample desfăşurări programatice, cum ar fi pagini cu tematică poetică, precum **Farmecul primăverii** sau **Călătoria lui Siegfried pe Rin**, deosebit de sugestive spectacular în audiţie)**.** Wagner ridică la un înalt grad de comunicare utilizarea leitmotiveor care circulă de-a lungul întregii epopei, revenind semnificativ acolo unde dramaturgia o solicită, de la **Aurul Rinului** până la **Amurgul zeilor.** Mai mult, în finalul **Tetralogiei**, pentru **Amurgul zeilor** el realizează o sinteză a principalelor leitmotive reflectând eroii epopeei în impresionantul **Marş funebru** ce precede prăbuşirea Walhallei şi revenirea aurului în apele Rinului. Totodată, este util să subliniem factorul de continuitate al ideii “melodiei infinite”, subtila măiestrie a elementului variaţional în derularea muzicii.

Vocalitatea reprezintă o împlinire a experienţelor anterioare, cu paralele, cu determinări timbrale importante, capabile a transforma în identităţi vocile solistice, devenite personaje şi incluse în efectele puternice ale sicretismului, ca regie componistică. Rar se poate vorbi astfel despre o operă în concert, capabilă a impresiona publicul ca şi cum am fi participat la o reprezentaţie scenică. Intrarea mult aşteptată, în programul Festivalului, a muzicii lui Richard Wagner a fost marcată, cum am spus, de un triumf. Nu singular, ci multiplu, deoarece, de-a lungul unei săptămânii am asistat la derularea în întregime a legendarului ciclu ***Das ring des Nibelungen.*** Una dintre monumentalele opere wagneriene, spectacol demonstrativ al creativităţii geniului acestui artist, aflat la temelia iniţierii Festivalului de la Bayreuth, s-a reascultat acum la Bucureşti după trei decenii de la prima prezentare naţională a acestei muzici în stagiunea Orchestrei Radiodifuziunii Române, sub conducerea lui Iosif Conta. Amintirile momentului nu mai sunt poate suficient de actuale în memorie, pentru a formula o comparaţie. Ceea ce am ascultat la Sala Mare a Palatului, a fost un eveniment covârşitor prin toate componentele sale de realizare artistică - dirijor, solistică şi ansamblu orchestral. Enumerarea în detaliu tuturor contribuabililor nu-şi poate afla spaţiul meritat în această scurtă consemnare. Demonstraţia profesională de înalt nivel a ***Rundfunk-Simfonieorkester Berlin*** este rezultatul viziunii dirijorale a unui autentic maestru, Marek Janowski, arhitect al capodoperei, un muzician pentru care muzica wagneriană nu are taine. Am sublinia gândirea şi eficienţa dirijorală a lui Marek Janowski, capacitatea de a menţine tensiunea derulării muzicii pe plan solistic şi simfonic (cum ar fi scena, cu realizarea sabiei “Nothung”; uciderea balaurului Fafner).

Dominantă, ideea generică a sistemului componistic wagnerian, ***Wort-Ton-Drama***, s-a împlinit în această unică integrală, proiect al organizatorilor Festivalului internaţional “George Enescu”, dovedindu-şi valoarea perenă în modul realizării interpretative. Am trăit, între 15 şi 22 septembrie 2013, un astfel de eveniment, pentru prima dată desfăşurat la Bucureşti în răstimp de opt zile, în *Festspielhaus - Sala Mare a Palatului*. Integrala ciclului wagnerian, o încununare a întregii capodopere dăruită nouă de artiştii germani, supuşi unei tensiuni ascendente, era greu de imaginat astfel. De-a lungul celor patru seri de operă, în fiecare distribuţie soliştii au impus atenţiei spectatorilori prezenţe majore, evoluând cu ştiinţă a declamaţiei, artă a comunicării teatrale prin care se creează, şi în concert, personajele dramei muzicala. Bas baritonul Egils Silins îl reprezintă cu o convingătoare autenticitate, într-o ascensiune vizibil potenţată în primele trei opere, pe măreţul zeu Wotan – atitudine sobră, voce stăpânind intenţiile expresive ale personajului - zeul care smulge din mâinile lui Alberich aurul Rinului şi, trecând prin acţiunile contradictorii din **Walkyria** ajunge, înainte de a părăsi naraţiunea legendară, în **Siegfried**, să-şi recunoască, sub înfăţişarea “Pelerinului”, imposibilitatea de a mai salva zeii şi

Walhalla. Principalul său oponent, Martin Winkler impresionează prin forța dramatică malefică a lui Alberich, cel care lansează blestemul Inelului, luptătorul pentru recucerirea comorii pierdute, rezistent până în ultimele scene ale Tetralogiei; Christian Elsner realizează scenic, în prima operă, imaginea inteligenței focului - Loge, capacitatea de a susține agresiunea împotriva nibelungilor prin multitudinea fațetelor expresiei sale vocale; Gunter Croissbok este uriaşul Fasolt, împlinind poruncile de solicitare wagneriană; vocile feminine, de asemenea potrivite partiturii, îmi par de la început descinse dintr-un prestigios spectacol german: Elisabeth Kulman – Frika, personalitatea teatrală capabilă a se opune lui Wotan, Freia - primăvala tinereții zeilor, Alexandra Reinprecht, Erda, veşnicia de mare calm a destinului, Daniela Denschlag. În distribuția ascultată, pentru **Aurul Rinului,** au participat şi cântăreți români selectați în audiții prealabile, precum Marius Vlad Budoiu - Froh, Sorin Coliban - Fafner, Valentin Vasiliu - Donner, Alina Bottez, Sorana Negrea – două din cele trei fiice ale Rinului. Toți au onorat prin însuşirile vocale şi nivelul lor de pregătire contribuția interpretativă pe podiumul de concert. La performanțele solistice menționate s-au au adăugat în distribuția din momentul armător al **Tetralogiei** nume noi, importante, soprana Melanie Diener, personalitate scenică şi vocală îndrăzneață (Sieglinde), mezzo-soprana Petra Lang, interpretă capabilă de înfățişări temperamentale multiple (Brünnhilde) şi, mai ales, tenorul Torsten Kerl (Siegmund), cu întreg abatajul wagnerian de “*helden Tenor*”, dominând scena şi anunțându-şi astfel, în **Walkyria,** urmaşul. Nu este inutil să subliniem armonioasa demostrație de decor sonor, a grupului vocilor de walkyrii, la care au participat solişti germani şi cântăreți români (Alina Bottez, Susana Negrea, Antonela Bârnat, Alexandra Tărniceru şi Sidonia Nica). Cheia de boltă a Tetralogiei wagneriene ***“Inelul NIbelungului***, opera **Siegfried,** a fost punctul de întâlnire al personajelor principale şi împlinirea afirmării eroului titular. Neîndoios, compozitorul solicită intensiv pe parcursul desfăşurării operei **Siegfried** performanțe remarcabile din partea vocilor care participă la construcția dramei, intrarea noilor personaje fiind de o dificultate maximă – Siegfried, cu o evoluție categorial covârşitoare în zona eroului wagnerian aşteptat, a fost susținut într-o versiune strălucită de Stefan Vinke. Efectul sonor în dialogul cu Pasărea pădurii, sunetul cristalin al sopranei Ileana Tonca, oferă o surpriză, atâta vreme cât celelalte relații ale tenorului sunt mai ales cu voci grave – impunătorul Wotan, Mime şi uriaşul Fasolt, solişti deja ascultați şi în operele precedente, Eglis Silings, Arnold Bezuyen mare actor al cântului teatral wagnerian, Sorin Coliban, glas autohton care a păşit deja pe podiumul de la Bayreuth, în acest an. O anume deosebire de atitudine stilistică, implicit dramaturgică, a făcut ca întâlnirea lui Siegfried cu Brünnhilde să scadă aici tensiunea acumulată până în finalul acestei opere, din cauza deosebirilor vocale şi de expresie de care dispunea soprana Catherine Foster. Dintre marile personaje ale “Tetralogiei”, în **Amurgul zeilor,** mulți zeii ne-au părăsit, Wotan, ultimul dintre aceştia, cum remarcam, rostind sentința prin care recunoaşte că nu mai are puterea de a-l opri pe Siegfried din drumul destinului său, care nu salvează ci contribuie la prăbuşirea Walhallei. Singura care purta încă aura legendară era doar Brünnhilde, părăsită însă de pecetea nemuririi (impresionantă, prin revenire în distribuție, creația Petrei Lang). Având încă forța de a încredința aurul damnat fiicelor Rinului, înainte de a intra în vâlvătaia rugului, artista wagneriană participă şi decide evenimentele amurgului, nimicind lucrarea malefică a nibelungilor. Generos, compozitorul comentează în această ultimă narațiune densă, culminațiile simfonice ce vor conduce la finalul tragic prin discursul orchestrei**,** reflectarea conflictelor dramatice ale marilor solouri vocale (Cântul Brünnhildei). Eroul, purtător al inelului, Siegfried, unul dintre puținele personaje care sunt păstrate până aproape de final, Stefan Vinke a avut misiunea de a se opune, conştient sau nu, agresiunii lui Martin Winkler-Alberich, Valentin Vasiliu-Günter şi Eric Halfvarson-Haven. Ursitoarele readuc câteva voci din distribuțiile anterioare, precum Elisabeth Kulman, Daniela Denschlag, iar tripleta fetelor Rinului reapare cu imagini asemănătoare celor din **Preludiu** - Ileana Tonca alăturându-se, Alinei Bottez, Soranei Negrea.

Foto: Andreea

Revenind la impresia de ansamblu, să spunem că, în această integrală, ***Rundfunk – Simfonieorkester Berlin*** şi-a demonstrat valoarea, sub impresionanta conducere a lui Marek Janowski, cel care a ştiut să aleagă solişti demni de partitura wagneriană. Multă vreme, amintirea triumfului wagnerian va stărui în memoria noastră, de la **Aurul Rinului** până la **Amurg…,** drept un reper unic în istoria Festivalului internațional “George Enescu”, ecou de capodoperă în 2013, după premiera **Oedipului** enescian din 1958.

Cvartetul Voces

Prezența cvartetului *Voces* pe scena Ateneului Român în cadrul ediției actuale a *Festivalului Enescu* a constituit un eveniment artistic de excepție, mult aşteptat şi îndelung aplaudat. În interviul acordat posturilor de Radio Muzical şi Radio Cultural după încheierea concertului, maestrul Bujor Prelipcean a menționat că interpretarea capodoperei bachiene constituie darul special oferit de muzicieni publicului fidel, care i-a însoțit cu devotament timp de patru decenii. Lucrarea monumentală reprezintă o culme în creația compozitorului (şi în muzica tuturor timpurilor) şi o piatră de încercare pentru aceia care o abordează. Versiunea realizată de distinşii muzicieni ne-a amintit cuvintele pline de profunzime ale savantului Octav Onicescu: “Muzica este un raționament învăluit în vis. Ea este cheia judecăților esențiale”. Sintetizând original cuceririle artei muzicale şi principiile ştiinței contrapunctice ale epocii, precum şi nobilele aspirații ale spiritului uman, Bach realizează în această lucrare cu valoare testamentară o expresie inedită a purității şi a esențialului.

Prestația excepțională a cvartetului *Voces* a impresionat prin calitatea sonoră, prin sobrietatea expresivă, prin claritatea exprimării, prin integrarea firească a detaliilor în cadrul secțiunilor ample. Interpretarea *Artei fugii*, a constituit un omagiu adus cantorului de la Leipzig, dar şi un omagiu adus lui George Enescu, al cărui parcurs creator a fost profund marcat de modelul bachian. Colaborarea fructuoasă a membrilor cvartetului s-a realizat la nivelul viziunii artistice şi în interpretarea muzicală propriu-zisă. În programul de sală interpreții afirmau că abordarea capodoperei bachiene a constituit o adevărată “provocare”, care a prilejuit o “lungă căutare a sunetului originar, adecvat ethosului care însoțeşte această uriaşă liturghie muzicală”. Pentru publicul din sala Ateneului a fost o adevărată lecție de măiestrie şi o demonstrație originală de îmbinare a fanteziei cu rigoarea în procesul interpretativ. Remarcabilă prin profunzimea şi noblețea expresivă, versiunea oferită de cvartetul *Voces* a reliefat plenar frumusețea muzicii, dar şi valoarea ansamblului (în care fiecare muzician este înzestrat cu calități de excepție). Abordând *Arta fugii* într-o manieră fascinantă şi inteligibilă, artiştii au evidențiat cu mult

rafinament conținutul și particularitățile fiecărei lucrări a ciclului (alcătuit din 20 de fugi și canoane). Am admirat deopotrivă coordonarea impecabilă a muzicienilor pe parcursul întregii lucrări și dialogul firesc al acestora, cât și sonoritatea plină de noblețe, remarcabilă prin profunzime, prin sensibilitate, prin subtilitatea frazării, prin dozarea atentă în plan dinamic și agogic.

Muzicienii au interpretat cu profesionalism, cu discernământ, cu responsabilitate și dăruire monumentala capodoperă bachiană. Timp de o oră și 40 de minute cât a durat prezentarea lucrării, sala Ateneului a devenit o imensă catedrală, în care arta contrapunctului a dovedit că deține cu o impresionantă forță motrice în cadrul discursului muzical, constituind și un generator al ineditelor combinațiilor sonore și timbrale. Maeștrii Bujor Prelipcean (vioara I), Vlad Hrubaru (vioara a II-a), Constantin Stanciu (violă) și Dan Prelipcean (violoncel) au realizat o prestație artistică - în egală măsură elevată și emoționantă - a *Artei fugii,* dar și o originală invocare a rugăciunii, a speranței, a încrederii și solidarității umane.

Există o unitate indisolubilă a sufletului uman, în care viața și moartea, fericirea și durerea sunt mereu legate printr-un profund sentiment religios care face apologia vieții. În celebra fugă în care este intonat motivul BACH (mai întâi în nuanța *piano* și la sfârșit, în *forte*), artiștii au reliefat cu mult rafinament metamorfoza de la sentimentul de resemnare și de împăcare a compozitorului în fața morții, la apoteoza finală, care evocă speranța și nobilele aspirații umane. Pe scena *Festivalului Enescu*, cvartetul *Voces* a oferit publicului un neprețuit dar muzical, care a îngemănat măiestria artistică, rigoarea stilistică, și spiritualitatea într-un vibrant mesaj de solidaritate umană. Interpreții au reușit să convingă publicul că muzica lui Bach constituie o prezență expresivă, chintesențială, de o admirabilă vitalitate și o infinită longevitate. Evenimentul de la Ateneu a confirmat faptul că emoția estetică provenită de la o capodoperă se purifică și se intensifică o dată cu trecerea timpului. De aceea, interpreți de certă valoare, precum maeștrii care alcătuiesc cvartetul *Voces,* încearcă să-i descopere noi semnificații, în consens cu aspirația mereu actuală îndreptată către Bine, Frumos și Adevăr – tripleta de aur a marilor creații.

Ansamblul Profil

În cadrul ediției actuale a *Festivalului George Enescu,* muzica contemporană a ocupat un loc privilegiat. Printre manifestările artistice care s-au bucurat de un binemeritat succes, s-a aflat fără îndoială concertul susținut de ansamblul *Profil*. Muzicienii au inclus în programul prezentat în data de 8 septembrie la Ateneu, creații românești datorate unor compozitori contemporani de marcă, aparținând unor generații diferite. La realizarea artistică la cei mai înalți parametri a evenimentului muzical au contribuit mai mulți factori decisivi: prezența la pupitrul dirijoral a maestrului Tiberiu Soare - muzician carismatic, cu autoritate și experiență în domeniu -, prestația soliștilor de valoare incontestabilă, calitatea fiecărui membru al formației, precum și colaborarea fructuoasă a acestora și, nu în ultimul rând, alegerea inspirată a repertoriului de către compozitorul Dan Dediu (fondatorul și directorul artistic al apreciatului ansamblu).

Programul a debutat cu lucrarea ***Cinematic pentru orchestră de cameră*** de Adrian Enescu, creație de anvergură deosebit de complexă, în care este percepută o originală îmbinare a elementelor de jazz cu structurile specifice ale muzicii contemporane. Sub atenta îndrumare a dirijorului Tiberiu Soare, ansamblul *Profil* a oferit publicului o versiune cuceritoare, plină de culoare și de fantezie, remarcabilă prin varietatea și pregnanța ritmică, prin tempo-ul alert, prin originalitatea armonică și diversitatea imaginilor muzicale, care s-au derulat ca într-un scenariu cinematografic. A urmat lucrarea ***Invocații*** pentru clarinet solo, a compozitorului Viorel Munteanu. Ascultându-l pe Emil Vișenescu mă gândeam la contribuția creatoare a interpretului în redarea muzicii. Lucrarea de mare poezie și subtilitate expresivă, conține dificultăți tehnice inimaginabile. Emil Vișenescu a realizat o versiune excepțională a acestei creații dificile care îngemănează original sensibilitatea și virtuozitatea instrumentală; interpretarea inspirată, plină de noblețe și lirism a evidențiat cu mult rafinament timbralitatea specifică a fiecărui sunet ori motiv muzical. În afara momentelor lirice, evocatoare, solistul a acordat atenția cuvenită secvențelor strălucitoare, de anvergură instrumentală. Publicul a fost captivat de aplombul și lejeritatea cu care au fost executate pasajele de virtuozitate pline de strălucire și bravură. În concertul de la Ateneu, Emil Vișenescu a dezvăluit virtualitățile profunde ale lucrării de o intensitate expresivă și ideatică fără egal. Interpretul a reușit să perceapă în lucrarea care i-a fost încredințată nu numai poezia și verva, ci și aceea latură de adevăr care scânteie.

În continuare, ansamblul a prezentat lucrarea compozitorului Octavian Nemescu intitulată ***Nativitas quindeci, pour 11 heures de la nuit*** (elaborată în anul 2012) Creația originală, cu profunde semnificații inițiatice a fost redată cu gravitate, cu sobrietate și cu o pronunțată expresie tragică. Sub bagheta plină de har a dirijorului Tiberiu Soare, ansamblul a evocat cu măiestrie sonoritatea și diversitatea coloristică a orchestrei simfonice. Publicul a fost adânc marcat de evenimentele existențiale pe care le întruchipează această creație cu conținut profund. Dincolo de expresia dureroasă a muzicii, membrii ansamblului *Profil* au evidențiat noblețea sufletească a autorului și sentimentele general umane pe care creațiile acestuia le dezvăluie. A urmat lucrarea ***Centrifuga,*** scrisă de compozitoarea Doina Rotaru în anul 2011. Muzicienii au acordat o atenție deosebită conținutului bogat în semnificații, transformărilor permanente, adeseori imprevizibile, care apar pe parcursul desfășurării lucrării, precum și momentelor tensionate, care alternează cu scurte episoade de acalmie. Ei au evidențiat cu fantezie și rafinament sonoritatea originală a discursului muzical, aflat mereu într-un proces de metamorfozare și dinamizare. Finalul neașteptat, care aduce o schimbare de atmosferă și de perspectivă, sugerând serenitatea și pacea sufletească, a avut un impact puternic asupra spectatorilor.

În continuare, violonista Diana Moș a oferit o variantă inspirată, plină de culoare și strălucire a lucrării compozitorului Mihai Măniceanu, intitulată sugestiv ***Crescendo.*** Ascultând-o pe Diana Moș, publicul a realizat cât de dificil este să interpretezi creațiile muzicale contemporane la cel mai înalt nivel artistic. În cele mai multe cazuri, solistul trebuie să descopere singur mijloacele instrumentale adecvate, pe care le presupune abordarea repertoriului atât de complex și de fascinant scris de compozitorii actuali. Lucrarea de anvergură instrumentală i-a prilejuit violonistei oportunitatea de a-și evidenția plenar experiența și tehnica impecabilă. A fost o adevărată desfășurare de pasaje strălucitoare, pe întreg registrul viorii, executate cu dezinvoltură, într-un tempo extrem de rapid. Lucrarea conține numeroase efecte coloristice și timbrale neașteptate, pe care solista le-a reliefat convingător, într-o manieră originală, plină de strălucire și pregnanță. Autorul a imaginat un perpetuum mobile frenetic, plin de vervă și bravură, cu o anumită tentă umoristică, pe care Diana Moș l-a realizat cu multă fantezie și dezinvoltură. Publicul a apreciat lucrarea originală, răsplătind cu binemeritate aplauze interpreta și compozitorul.

În încheierea concertului, au fost prezentate cele ***5 Studii Transcendentale*** pentru orchestră elaborate de compozitorul Nicolae Brânduș. Lucrarea originală, de ample dimensiuni, impresionează prin bogăția conținutului și prin o complexitatea arhitecturii muzicale. Pornind de la cinci meditații inspirate din texte importante ale tradiției culturale universale, compozitorul dezbate și propune soluții muzicale pentru multe probleme existențiale care preocupă omenirea dintotdeauna. Interpretarea remarcabilă prin varietatea expresivă și prin sinceritatea transmiterii mesajelor pline de gravitate și profunzime, a impresionat puternic pe toți cei prezenți în sală. Publicul a apreciat profesionalismul, omogenitatea și calitățile de excepție ale ansamblului coordonat de maestrul Tiberiu Soare, care a realizat imagini muzicale fascinante, originale prin varietatea expresivă și semantică. Pe parcursul întregului concert, ansamblul *Profil* și-a confirmat locul privilegiat pe care îl ocupă în ierarhia valorică a muzicii contemporane. (Foto: Agerpres)

Pagină realizată de Carmen MANEA

Darul discografic al compozitoarei Carmen Petra Basacopol

Ruxandra MIREA

Suntem bucuroşi de a primi darul compozitoarei Carmen Petra-Basacopol, acum în plină vară, 2013. Această apariție discografică, intitulată *Portret muzical,* inspirată şi deosebită prin calitatea înregistrărilor, o datorăm Societății *Radio România*, Fundația *Radio România* şi cuprinde şase valoroase lucrări.

Compozitoarea Carmen Petra-Basacopol este o prezență distinsă şi generoasă a generației post-enesciene. Domnia sa, prin întreaga sa creație dispusă în aproape toate genurile muzicii culte, mai puțin muzica de film, ne înnobilează trăirile, existențele. Compozitoarea s-a născut la Sibiu, în Transilvania cea cuprinzătoare de varii etnii, demne în fața atâtor vremelnicii ale istoriei. Muzician a devenit prin pasiunea sa pentru frumos, prin ocrotirea mamei, talentată pianistă, şi, mai apoi, prin cuprinderea prestigioşilor artişti Mihail Jora, Theodor Rogalki, Paul Constantinescu, dar şi mulți alții. Cursurile urmate la Conservatorul de Muzică din Bucureşti, la Facultatea de Filozofie din Bucureşti, la cursurile de vară de la Darmstadt, i-au statornicit învățăturile alese, susținute dealtfel de sensibilitatea şi talentul său pătrunzător. Ele au fost încununate în 1976 prin conferirea titlului de doctor în ştiințe muzicale, în urma susținerii tezei de doctorat la Universitatea *Sorbonne* din Paris, cu tema: *L`Originalité de la musique roumaine de chambre et de scène, à travers les oeuvres d´Enesco, Jora et Paul Constantinesco.*

De atunci şi până în prezent compozitoarea a țesut, din magia sunetelor, pânza inefabilă a lucrărilor sale. Nu puține la număr, deja 143 de opusuri, ele desemnează o gândire muzicală ordonată, echilibrată, ce în dimensiunea de bază vibrează prin sensibilitate şi delicatețe, în care elementul ce se individualizează este *ethosul* spațiului românesc. Din acest concept de creație, ce de altfel o încadrează în orientarea modern moderată, Carmen Petra-Basacopol valorifică potențialul nesecat al modalului diatonic şi cromatic topit în creuzetul genurilor şi formelor muzicale tradiționale, flexibile şi modernizate prin pana sa, prin forța esteticilor noi. Originalitatea stilistică a autoarei, reperabilă şi în lucrările prezentate în CD-ul intitulat *Portret musical,* demască constanța şi fidelitatea față de formele culturii muzicale tradiționale – sonată, lied, rondo, o predilecție pentru timbru cât mai apropiat de pastoral, reconfigurând astfel atât de personal plaiurile mioritice, mereu demonstrând apartenența la spațiul spiritual românesc.

Foto: Mihai Cosma

Compact discul de față debutează cu *Rugăciunile regelui David,* op. 77 (1998), pentru bas-solo, harpă şi percuție, dedicat solistului Paul Basacopol, ciclul inspirat din textul a patru psalmi davidici: 37, 85, 17, 22. Inedită prin timbralitate, lucrarea reuneşte alături de bas-solo, care exprimă verbul voinței lui Dumnezeu, harpa şi percuția, împreună conturând mereu starea de grație Divină. Varietatea instrumentelor de percuție reuneşte, alături de toacă (instrument reprezentativ al cultului religios ortodox), instrumente care vin să susțină şi să coloreze sugestiv substanțialitatea cuvântului biblic.

Suita pentru violoncel solo, op.48, nr. 2 (1981) este o lucrare în care compozitoarea îşi dezvăluie spiritul sintetic, marcând o flexionare a genului de suită pe care îl adaptează ethosului românesc. Resimțim astfel ecourile unei doine, fie şi prin tehnica de corzi duble, prin flageolete, fie printr-o dinamică complexă, compozitoarea evidențiind cunoaşterea instrumentului cu corzi grave. Apreciem valențele performante şi sensibile ale interpretării violocelistului Marin Cazacu, cu deplină înțelegere față de textul partiturii, cu dăruire pentru muzica ce transcede semiografia.

Meşterul Manole, op.84 (2000) pentru soprană şi pian, versuri-Marin Sorescu, este o frescă a înțelegerii sacrificiului uman, gândită într-o cheie originală, atât a poetului cât şi a compozitoarei. Este, prin inspirația compozitoarei Carmen Petra-Basacopol, o recompunere a legendei *Meşterului Manole* în care sunt redate şi stilizate trăirile unei faceri, ale unui ideal împlinit numai prin sacrificiu. Lucrarea cuprinde cinci lieduri încărcate de zbucium şi dramatism, în care linia melodică a vocii de sopran, dinamizată intens prin ritm şi agogică, se împleteşte cu scriitura pianistică, cameleonică, asemeni unei umbre, sau, variind temele preluate din partitura solistului. Melodicitatea contureaz ă totuşi cel mai bine această miniatură a genului muzicii de cameră, care marchează intens memoria auditivă şi afectivă a auditoriului. Recitalul celor doi artişti consacrați, soprana Bianca Manoleanu şi pianistul Remus Manoleanu, uimeşte prin inteligența construirii întregii lucrări, prin preocuparea conturării unei viziuni de ansamblu, sintetice şi încărcate de rafinament.

Lucrarea *Moartea căprioarei*, op. 27 (1966) este o baladă pentru orchestră de coarde, clarinet, pian, percuție şi bariton solo, versuri de Nicolae Labiş, după o selecție poetică realizată de către compozitoare. Amprenta textului asupra muzicii va împrumuta lucrării un anumit tip de încărcătură lirică, când duioasă, când tragică, evidențiind trăirile unui copil în plină evoluție. Lucrarea are forma unei suite continue, în care motive melodice şi ritmice se rememorează cu o oarecare ciclicitate. Compozitoarea crează un dialog permanent şi sugestiv între solist, clarinet, ce susține partitura generală prin expresivitatea timbrală, cvintetul corzilor, şi celelelte instrumente. Trianglu, tamburina piccolo, tam-tam, piatti, gran cassa, xilofon sunt instrumentele de percuție care completează şi accentuează caracterul epic al versurilor creând efecte sonore variate, originale. Partitura pianului are multiple valențe, când evidențiindu-se solistic, când susținând armonic, adesea apropiindu-se prin intervențiile sale ritmate compartimentului percuției, permițând o multitudine de efecte sonore. Dar, vocea de baritone este cheia descifrării partiturii, timbrul ales purtând semnificația maturizării rapide a băiatului, care în vâltoarea evenimentelor dramatice, se desprinde brutal de inocența copilăriei şi înfruntă realitatea crudă a vieții. Înregistrarea actuală propune vocea artistului liric Ionuț Pascu, a cărui rezonanță vocală, remarcabilă prin nativitate şi prin educație muzicală, adânceşte profunzimea lecției de viață pe care un copil a primit-o în timpul secetei de după al doilea război mondial. Bagheta dirijorului Cristian Brâncuşi conduce întreg ansamblul orchestral, decriptând o partitură de o sfâşitoare simbolistică, construită prin sinergia prozodiei versului susținută de către vocea solistului şi de Orchestra de Cameră Radio.

Concertul pentru flaut şi orchestră, op.71 (1994), este o lucrare dedicată solistului Ion Bogdan Ştefănescu. Genul concertistic este prezent cu stăruință în lista opusurilor compozitoarei, în varii formule timbrale. Concertul prezent, deşi concentrat într-o structură tradițională, dezvăluie descendența compozitoarei Carmen Petra-Bassacopol din modernismul enescian, îmbrățişând tehnici şi limbaje înnoitoare ale muzicii (*neobarocul, neoclasicismul,*

Foto: Mihai Cosma

neoromantismul), pe care le-a remodelat prin şi cu ajutorul substratului folcloric. Subtilitatea interpretării ce denotă o inteligență a conducerii sunetului, cald şi profund, a frazării, a pătrunderii geometriei ansamblului architectonic, o datorăm solistului Ion Bogdan Ştefănescu, care este acompaniat de Orchestra de Cameră Radio aflată sub conducerea dirijorului Cristian Brâncuşi.

Ultima lucrare înregistrată pe CD este *Suita simfonică* din poemul coregrafic *Miorița*, op. 47 (1980). Libretul baletului aparține coregrafului Oleg Danovski, artist căruia i se datorează şi montarea spectacolului cu ansamblul *Baletului clasic şi contemporan* din Constanța, în cadrul ediției a IX-a a Festivalului *George Enescu*, Bucureşti, 1981. Această lucrare, ce marchează şi treizeci de ani de activitate artistică a compozitoarei Carmen Petra-Basacopol, a fost distinsă în anul 1980 cu un premiu important pentru cultura românească: Premiul *Academiei Române*. Compozitoarea ne transmite rațiunea sa estetică: „Mitul *Mioriței,* sălăşluind în adâncul ființei mele, l-am răstălmăcit atât în teza mea de doctorat (1976), ca o componentă de bază a înțelegerii originalității muzicii româneşti, cât şi în baletul meu, creat pe libretul coregrafului Oleg Danovski, lăsând să se răsfrângă din plin sensurile adânci ale sentimentului de *dor*, proiectat spre infinit ca şi *Coloana* lui Brâncuşi." Suita din baletul *Miorița* este compusă pentru orchestră simfonică mare, având în componența sa şi instrumente specific româneşti precum naiul, înscris în familia flauților, şi toaca, din rândul instrumentelor de percuție. Lucrarea străbătută de fiorul melosului popular, şi circumscrisă unor parametri dramatici, lirici, dansanți, transfigurați într-un univers modal, ritmic şi timbral, plin de sensibilitate, este măiestrit interpretată de Orchestra Națională Radio aflată sub bagheta dirijorului Cristian Brâncuşi.

Formată la şcoala lui Mihail Jora, compozitoarea Carmen Petra-Basacopol îmbină elemente fundamentale ale neoclasicismului (genuri, forme, funcționalitate), cele ale ordonării polifonice şi armonice specifice aceleaşi estetici, cu viziunea linear-melodică de factură modală românească. Creația sa muzicală este de fapt o sinteză a celor două direcții – națională şi universală – ce au asigurat modernizarea şi maturizarea culturii muzicale româneşti.

Îi mulțumim compozitoarei Carmen Petra-Basacopol pentru metaforele muzicale cu care ne mângâie şi înalță spiritul, pentru darul muzical pe care ni-l oferă. Cu generozitate.

LIVIU GLODEANU - 75 de ani de la naştere

Al. I. BĂDULESCU

În ziua de 6 august a.c, s-au împlinit 75 de ani de la naşterea regretatului compozitor şi muzicolog LIVIU GLODEANU, personalitate marcantă a muzicii româneşti contemporane.

A văzut lumina binefăcătoare a soarelui la 6 august 1938, într-o localitate de pe culmile Apusenilor- comuna Dârja judeţul Cluj.

Studiile muzicale începute la Şcoala Medie de Muzică din Cluj-Napoca, au fost continuate, cu brio, între anii 1955-1957, la Conservatorul de Muzică „Gheorghe Dima" din localitate, cu renumiţii maeştrii: Liviu Comes (armonie), Dorin Pop (contrapunct), Gheorghe Merişescu (istoria muzicii), şi în perioada 1957-1961, la prestigiosul conservator bucureştean. Aici a beneficiat de îndrumarea vestiţilor maeştrii ai muzicii şi pedagogiei muzicale româneşti: Ion Dumitrescu (armonie), Nicolae Buicliu (contrapunct), Marţian Negrea (compoziţie), Tudor Ciortea (forme muzicale), Alfred Meldelsohn (orchestraţie), George Breazul (istoria muzicii), Tiberiu Alexandru (folclor) ş.a.

După absolvirea – cu deosebit succes – a studiilor muzicale universitare, tânărul muzician este numit profesor la Şcoala Elementară de Muzică nr. 2 din Bucureşti. În paralel, ocupă prin concurs şi funcţia de cercetător ştiinţific la Institutul de Folclor al Academiei Române, iar din 1963 şi până la trecerea prematură şi fulgerătoare în eternitate, la vârsta de numai 39 de ani, compozitorul şi muzicologul Liviu Glodeanu, face parte din grupul de lectori de la prima instituţie de concerte a ţării - Filarmonica „George Enescu" din Bucureşti şi ulterior(1971) şi în calitate de consilier la Direcţia Muzicii - Ministerul Culturii.

Deşi a trăit numai 39 de ani, graţie excepţionalului său talent şi imensei capacităţi de muncă, compozitorul Liviu Glodeanu a izbutit să realizeze o seamă de lucrări muzicale de referinţă, în principalele genuri ale creaţiei sonore, care s-au bucurat de elogioase aprecieri din partea publicului, presei de specialitate şi conducerii Uniunii Compozitorilor şi Muzicologilor din România.

Iată numai câteva titluri ce fac parte din patrimoniul muzicii noastre contemporane:- operele *Zamolxe*, libretul după Lucian Blaga şi *Ulysse*, operă-balet a cărei premieră a avut loc la Opera Română din Cluj, la 25 aprilie 1972; cantatele *Tinerii soldaţi care au murit*, *Inscripţie pe un leagăn*, *Suita pentru cor de copii, suflători şi percuţie, pe versuri populare, Oratoriul Un pământ numit România - pentru recitator, solişti, cor de copii, cor mixt, orgă şi orchestră,* pe versuri de Nichita Stănescu (prima audiţie la Ateneul Român, în zilele 20-21 mai 1977, cu participarea corului şi orchestrei Filarmonicii „George Enescu", corurilor de copii ale liceelor nr. 1 şi 2 din capitală, soliştilor concertişti: Emilia Petrescu, Rodica Mitrică şi Gheorghe Crăsnaru, recitator cunoscutul actor George Oancea. Condurea muzicală a aparţinut ilustrului şef de orchestră Mircea Cristescu); *Concertul pentru orchestră de coarde şi percuţie, Concertul pentru pian şi orchestră, Concertul pentru flaut şi orchestră, Poemul simfonic Pintea Viteazul, Sonatele nr. 1şi 2 pentru pian, Cvartetele de coarde nr. 1 şi 2, Invenţiuni pentru cvartet de suflători şi percuţie.* Remarcăm deasemenea şi inspiratele pagini musicale pentru filmele: *Dragoste lungă, de seara, Merii sălbatici, Ion Ţuculescu, Valea Arieşului, Viforniţa, Pintea etc.*

În domeniul muzicologiei, reputatul om de ştiinţă muzicală ne-a lăsat moştenire importantele studii: *Apartenenţa compozitorului la cultura naţională, Probleme actuale ale valorificării folclorului. Rolul folclorului în creaţie, Muzica în conştiinţa contemporaneităţii, Memento Theodor Rogalski* etc care au văzut lumina tiparului în prestigioasa publicaţie revista *Muzica*.

Pentru ampla şi excepţionala sa activitate de creaţie, Uniunea Compozitorilor şi Muzicologilor din România i-a acordat de trei ori Premiul de creaţie(1969, 1970, 1973) , iar, cel mai înalt for ştiinţific al ţării, Academia Română un Premiu special (1973).

Lucrând o viaţă în domeniul culturii şi a artei, am colaborat în mod exemplar cu maestrul Liviu Glodeanu în probleme majore privind activitatea Filarmonicii ploieştene în perioada 1971-1978.

Trecerea sa prematură în eternitate acum 35 de ani a îndoliat pentru multă vreme muzica românească.

Referindu-se la locul şi rolul compozitorului şi a muzicologului Liviu Glodeanu în universul muzicii româneşti, strălucitul muzicolog, lexicograf şi prof. univ

dr. Viorel Cosma, în Lexiconul Muzicieni din România nr. 3 (2000), nota: *Despărțirea timpurie (39 de ani) şi brutală, neaşteptată, de Liviu Glodeanu a însemnat o pierdere imensă pentru componistica românească, fiindcă făcea parte din generația post enesciană de puternică forță interioară de la care se aştepta foarte mult, operele Zamolxe şi Ulysse, Suita pentru corul de copii, Oratoriul Un pământ numit România, Concertele pentru flaut, pian,vioară şi orgă, Invențiunile pentru suflători şi percuție- anunțând o personalitate artistică de certă originalitate(..). Muzica sa dispune de o robustețe unică, de o vigoare nesecată în exploatarea ritmurilor jocurilor transilvănene, dar şi de lirismul luminos cu privirea sa de copil...fapt ce confirmă capacitatea unui compozitor de anvergură internațională, stopat nemilos de o moarte timpurie din ascensiunea artistică ce i-ar fi asigurat categoric un loc de seamă printre marile personalități ale muzicii româneşti contemporane.*

«Nimic nu-i poate apropia pe oameni mai mult decât cântul»

Celebra soprană Mariana Nicolesco, laureată a Medaliei UNESCO pentru Merite Artistice “în semn de recunoaştere a performanțelor sale pe scenele marilor teatre de operă ale lumii”, şi Artist UNESCO pentru Pace “în semn de recunoaştere a angajamentului său în favoarea moştenirii muzicale, a creației artistice, a dialogului între culturi şi a promovării idealurilor Organizației Națiunilor Unite pentru Educație, Ştiință şi Cultură”, a pronunțat o cuvântare cu un formidabil impact la reuniunea de la Paris la care au luat parte personalități internaționale de prim rang.

Directorul General UNESCO, Irina Bokova, a subliniat cu pasiune rolul educației şi al culturii într-o societate în profundă metamorfoză şi criză, ca aceea în care trăim. Temă rezumată în cuvinte simple de un reprezentant al Africii: «O şcoală în plus înseamnă o închisoare în minus».

Mariana Nicolesco a evocat *credo*-ul său, rațiunea sa de a fi ca artistă lirică, felul în care înțelege să servească arta sacră a cântului şi splendorile pe care ni le oferă infinitele posibilități de expresie ale vocii umane, instrumentul suprem al adevărului. «Da, a subliniat Mariana Nicolesco, acesta este cuvântul, căci arta ne revelează deopotrivă *adevărul* şi *frumosul*, comori inestimabile pe care suntem chemați să le prezervăm şi să le glorificăm.

Nicio carte nu ne va învăța vreodată să cântăm. Transmiterea directă *de la maestru la elev* a legilor şi a valorilor eterne ale acestei arte va fi întotdeauna garanție că acestea nu se vor pierde în vreun fel. Şi ar fi tragic dacă s-ar pierde, căci vocea şi cântul sunt totdeodată legătura noastră primordială cu Creatorul şi vehicolul comuniunii noastre. Căci, într-adevăr, nimic nu-i poate apropia pe oameni mai mult decât cântul».

În numele acestui *credo*, afirma Mariana Nicolesco, ea a creat Festivalul şi Concursul Internațional de Canto *Hariclea Darclée* la Brăila, în România. «Nu e desigur o întâmplare faptul că din 1995 şi până azi au luat parte la aceste evenimente şi la Cursurile de Măiestrie Artistică, pe care le ofer gratuit, peste 2000 de tineri artişti veniți din 47 de țări şi din 5 continente, dintre care unii se afirmă azi cu succes pe scenele internaționale».

Cuvinte îndelung aplaudate de participanții la reuniune, al căror sentiment a fost rezumat astfel de Jean-Michel Jarre: «Cu emoție îi mulțumim Marianei Nicolesco pentru tot ce reprezintă în muzică şi pentru a ne fi amintit tuturor sacralitatea vocii umane, primul nostru instrument de comunicare».

GĂRÂNA JAZZ FEST 2013 – UN TRIUMF!

Florian LUNGU

Într-o Românie a atâtor clintiri, într-o ţară şi o perioadă puse sub semnele derizoriului şi nu odată ale lipsei de speranţă, iată că timp de patru zile pe an există privilegiul de a ne putea teleporta într-un areal ferit de intemperii sociale, predispuşi unor clipe de jinduită fericire şi linişte sufletească. Contopirea cu natura, cu muzica înnobilată de nesaţiul creativităţii, cu înălţarea spiritului la altitudinea regăsirii de sine – sunt plenipotentele condiţionări pe care le aflăm ***neclintit*** în fiece ambient summertime sus-sus la Gărâna, în miraculoasa Poiană a Lupului, departe de lumea dezlănţuită, de conflicte, cataclisme, încălziri globale şi alte apocalipse...

foto: Victor Tulbure

În ediţia 2013 pusă la cale de **Fundaţia Culturală Jazz Banat**, de aceiaşi **Marius Giura** şi **Gabi Giura**, **Kitty Giura**, **Bebe Giura**, **Caius Giura**, de **Rudi Lupo** şi ai lui, cu complicitatea găzduitoare şi aromat-gulaşist-gastronomică a lui **Gigi Tăuş et Co**, lucrurile au stat chiar mai bine decât înainte.

Astfel, în prima seară – joi 11 iulie - tocmai de dincolo de ocean a fost chemat dinspre umbroasele noastre cărări de munte, să deschidă derularea festivalieră, incomparabilul vrăjitor al ghitarei **Bill Frisell** în fruntea sextetului instrumental ce a inclus alături de protagonist un quartet de coarde – cu **Jenny Scheinman** şi **Carrie Rodriguez** - violine, **Eivind Kang** - violă, **Hank Roberts** - cello –, plus percuţionistul **Rudy Royston**, laolaltă o veritabilă familie de muzicieni purtînd genericul „Big Sur" aidoma titlului recentului album ale cărui piese compuse de lider, grupul le-a interpretat şi la Gărâna în aplauzele meritate ale asistenţei. A revenit cu bucurie pe podiumul gărânean indianul american **Charles Lloyd**, celebru saxofonist, flautist, taragotist, împreună cu indianul indian autentic **Zakir Hussain** la percuţii diverse şi cu percuţionistul de culoare **Eric Harland**. Aniversat de cei peste treisprezece mii de spectatori care i-au cântat în cor „Happy Birthday" pentru ai săi 75 de ani împliniţi, **Charles Lloyd** a oferit cu trio-ul propriu „Sangam" un program de aleasă ţinută, ce a inclus compoziţii semnate de **Lloyd** (inclusiv piesa-dedicaţie „Garana Woods") şi **Hussain**. Unind trecutul cu viitorul, ansamblul arădean „PREZENT" al bateristului profesor **Mario Florescu** (în componenţă profesorul **Radu Rotaru** la claviaturi şi foarte tinerii percuţionişti **Alex Florescu**, **Admin Bocşa**, **Bogdan Nica**, **Andrei Voica**, **Patric Cojerean**, **Vasile Boiciuc**) a continuat cât se poate de poliritmic şi policrom-timbral „ostilităţile festivaliere" ale primei seri / nopţi sub cerul liber. Seară încheiată pe coordonatele virtuozităţii de un grup debutant la Gărâna, „Azara" condus de tânărul şi talentatul pianist ardelean **Peter Sarosi**, tehnician surprinzător al claviaturii aflându-şi aliaţi pe măsură: percuţionistul cubanez **Gilberto Ortega Torres**, bateristul **Pál Gábor** şi **Gyergyai Szabi** la ghitară bass.

Tentante debuturi şi în seara a doua, vineri 12 iulie: tânăra şi energizanta vocalistă **Irina Popa** a compărut însoţită de grupul „The Sinners", ce-i alătură pe compozitorul şi pianistul brăilean **Cornel Cristei** – cu care solista a realizat în anul 2011 albumul discografic „The Dream" – şi de arhitecţii muzicieni (din vestitul grup „Basorelief") **Iulian Mugurel Vrabete** – ghitară bass, **Relu Biţulescu** – baterie, oferind un program bazat în chip precumpănitor pe compoziţiile lui **Cornel Cristei**. Cunoştinţe mai vechi dar cu intenţii noi, într-o agregare norvegiano-britanică plus o contribuţie ritmică italiană au fost măiastrul bass-ist **Arild Andersen**, saxofonistul **Tommy Smith**, bateristul italiano-norvegian **Paolo Vinaccia**, membrii acestui grup cultivând spre cinstea lor creaţii originale ale primilor doi instrumentişti menţionaţi. Interpreta summum a vocalisticii româneşti de gen, **Luiza Zan** s-a implicat cu temeritate într-un „Project" admirabil, incluzându-i pe saxofonistul flautist şi profesor american **Rick Condit** din Louisiana şi pe doi redutabili interpreţi ungari, ghitaristul **Gyarfas Istvan** şi contrabass-istul **Berkes Balazs**, cu toţi angajaţi în tălmăcirea intens creativă a unor notorii teme standard. Aplaudat cu ani în urmă la Bucureşti dar evoluând pentru prima dată la

Gărâna, septuagenarul saxofonist britanic **John Surman**, nume de referință în avangarda jazz-ului european, a adus cu sine, spre interpretarea propriilor compoziții, o formulă quartet cu denominație evocator scandinavă „Valhalla" din care fac parte coechipierii norvegieni **Erlend Slettevold** - pian, **Terje Gewelt** - bass, **Tom Olstad** - baterie.

Şi a venit seara a treia – sâmbătă 13 iulie – în care am trăit bucuria reîntâlnirii cu un excelent saxofonist, născut la Satu Mare dar crescut şi format în Timişoara, **Peter Wertheimer**, emigrat în Israel din 1977 şi estimat drept o valoare a scenei internaționale; el şi-a alăturat trei coechipieri din Ierusalim – pianistul şi orchestratorul **Nahum Perefercovici**, vulcanicul baterist **Guy Ben Barak** şi **Edmond Gilmore**, tehnician de marcă al ghitarei bass considerat un veritabil urmaş al lui **Jaco Pastorius**. Se cuvine să constatăm că seara cea mai lungă incluzând nu mai puțin de cinci recitaluri scenice a fost una a pianiştilor... aceasta întrucît l-am apreciat pe un tânăr şi nonconformist mânuitor al claviaturii / compozitor din Polonia, **Pawel Kaczmarczyk** şi grupul propriu „Audiofeeling" (cu saxofonistul **Grzech Piotrowski**, bass-istul **Maciej Adamczyk**, percuționistul **Dawid Fortuna**), apoi pe **Dainius Pulauskas** considerat „copilul teribil" al pianisticii de jazz din Lituania dar şi un înzestrat creator de teme, el evoluînd împreună cu **Valerjus Ramoska** - trompetă şi flugelhorn, **Rimantas Brazaitis** - saxofon tenor, **Alexdander Raichenok** - saxofon alto, **Domas Aleksa** - bass, **Linas Buda** - baterie. Şi fiindcă la această ediție a Festivalului de la Gărâna a plouat cu muzicieni norvegieni, notăm prezența „în primă audiție" a trio-ului norvegian „In The Country" păstorit tot de un mânuitor al clapelor, **Morten Qvenild** (alături de el **Roger Arntzen** - contrabass, **Pal Hauskwn** - baterie) şi prezența norvegianului **Bugge Wesseltoft.**

Seara epilog a Festivalului – duminică 14 iulie – a derulat mai ales recitaluri de trio-uri instrumentale. Întemeiat în 2011, Trio-ul „JazzyBIT" alcătuit din **Teodor Pop** - pianist, organist, autor al tuturor secvențelor incluse în program, **Mihai Moldoveanu** - ghitară bass, **Szabo Csongor Zsolt** - baterie, percuție a venit să întruchipeze cu talent şi dăruire aspirațiile generației de tineri jazzman-i bănățeni. Tot multiplu de trei a fost combo-ul reprezentând sub genericul „The Crazy World" trei țări, Germania, Olanda şi România însă reunind în fapt instrumentişti remarcabili născuți toți pe meleagurile noastre: saxofonistul

John Surman

Nicolas Simion, bateristul **Eugen Gondi**, ghitaristul **Sorin Romanescu**. Din dragoste şi considerație pentru România în general şi pentru Festivalul de la Gărâna în special, **Bugge Wesseltoft** a dorit să ofere, fără a cere să fie remunerat în plus, nu unul ci două recitaluri, cel de pian solo din seara a treia înainte amintit, iar în seara a patra o apariție în formula „The Electric Trio", cu percuționistul american **Joe Claussell** şi saxofonistul turc **Ilhan Erşahin**, pianistul vădindu-se deopotrivă un foarte inventiv compozitor. Într-un festival cu atâția nord-europeni, nu puteau să lipsească şi exponenți ai jazz-ului suedez – context revelat în încheierea sărbătorii muzicale din Poiana Lupului de către Quartetul condus de bateristul, compozitorul, aranjorul **Magnus Öström**, fost component al faimosului grup E.S.T., în actuala formulă de quartet figurând **Thobias Gabrielson** - ghitară bass, bass-sintetizator, **Andreas Hourdakis** - ghitară, **Daniel Karlsson** - claviaturi.

Ca de obicei, am fost la Gărâna ca între prieteni, fie că este vorba de muzicienii oaspeți, fie de generosul, entuziastul şi nu odată... răbdătorul public al Festivalului. Şi tot ca între prieteni, ne-am numărat printre fericiții martori ai unor relevabile acțiuni multi-culturale adiacente precum lansarea de cărți – „India Darshan" de **Iuliana Nalatan**, de expoziții de artă plastică – „Eyemazing Florilegium" - grafică şi pictură de grup, „Happy Birthday Mister Chales Lloyd" - **Elisabeth Lili Ochsenfeld**, expoziții foto – „Primul Festival de Jazz Gărâna/Brebu 1997 – **Carmen Keilhofer**, ca şi „Salonul de terapie culturală intersivă" cu prezența în Poiana Lupului a Ambulanței Culturale, un recital de saxofon solo dat de **Cătălin Milea** la „Art House"; în diminețile Festivalului au avut loc două deosebit de reuşite recitaluri susținute de duo-urile **Nicolas Simion / Sorin Romanescu** şi **Horia Crişovan / Adrian Schwartz Dinu** la Biserica din Brebu Nou. Desigur, nu puteau lipsi, grație standului „Andante Music" reprezentative discuri de jazz, între care „Sangam" al lui **Charles Lloyd**, „Big Sur" al lui **Bill Frisell**, „Complexity and Simplicity" cu **Pawel Kaczmarczyk**, „Searching For Jupiter" realizat de **Magnus Öström**. Ei bine, la actuala ediție şi nu altunde a fost prezentată şi oferită gratuit marelui public revista „Jazz Compas" şi în formula printată, anterior existentă doar ***on line***, publicație de care s-a ocupat **Cătălin Milea**.

Aşadar – bucurii de iulie pentru un Festival ***de neclintit***...

N. R. În plus, ca de obicei, Catena şi Senso TV (care a filmat tot festivalul) au fost alături de organizatori, ca sponsori. Mulțumiri doamnei Anca Vlad!

Marius Țeicu – file de istorie

Oana GEORGESCU

Cu voia (şi complicitatea!) protagonistului am răsfoit albumul său fotografic de amintiri... Inaugurăm

astăzi un mic serial, care se constituie într-o mică istorie, în care regăsim figuri importante ale genului, dintre care unele nu mai sunt printre noi. Este cazul

Zoe Campeanu,Ion Dichiseanu, Olimpia Panciu,Gioni Dimitriu Mihai Constantinescu si Marius Teicu

reputaților compozitori Mişu Iancu (cine poate uita ”Iubirea-i doar o glumă” sau ”Şoferul de la ONT”?) şi George Grigoriu. Acesta din urmă, autor al zeci de şlagăre de neuitat, are la Brăila un festival internațional ce-i poartă numele, unde la ultimele ediții preşedinte al juriului a fost chiar Marius Țeicu. Acum 40 de ani, în 1973, Țeicu era pianist-corepetitor la clasa de canto

muzică uşoară de la Şcoala populară de artă din Bucureşti, multe din marile vedete ale genului datorându-i mult lui şi profesoarei Florica Orăscu; între acestea, Mirabela Dauer şi Dida Drăgan. Din acelaşi an datează o altă imagine istorică, în care Marius Țeicu are alături trei dintre soliştii cu care a colaborat fructuos: Anda Călugăreanu, Aurelian Andreescu (din păcate ambii ne-au părăsit înainte de vreme...) şi Olimpia Panciu. Doi ani mai târziu, obiectivul foto îl surprindea

pe compozitorul-interpret în culisele unui concert, împreună cu Zoe Câmpeanu (peste câțiva ani avea să fie ucisă cu focuri de pistol de soțul său în SUA, unde se stabilise!), Ion Dichiseanu, Olimpia Panciu, Gioni Dimitriu (actorul-prezentator s-a stins din viață în urmă cu câțiva ani), Mihai Constantinescu. În numerele viitoare vom continua să răsfoim împreună aceste emoționant pagini de jurnal...

Premiată la Sanremo!

Silvia LAPTEŞ

Cunoştinţă mai veche a cititorilor noştri, Viorela Stoian, 13 ani, din Piatra-Neamţ a avut un sezon nu numai încărcat, dar şi bogat în lauri. De departe cel mai răsunător succes l-a înregistrat la Festivalul Sanremo Junior, desfăşurat, ca şi cel fratele mai mare, pe scena aceluiaşi celebru teatru Ariston. Interpretând "live" melodia "Camino", reprezentanta noastră l-a impresionat pe dirijorul Freddy Colt şi a ocupat locul al II-lea, cucerind şi Premiul comitetului de organizare (preşedinte: Paolo Alberti, director artistic: Riccardo Persico) la grupa 13-15 ani, deşi a fost mezina categoriei. Aceeaşi melodie, lansată cândva de faimoasa cântăreaţă bulgară Lili Ivanova, i-a adus peste puţin timp premiul I la festivalul "May of Note" de la Czestochowa, Polonia. Înafara acestor două consacrări internaţionale, foarte talentata interpretă a continuat să colecţioneze premii la toate manifestările importante din ţară. Astfel, s-a clasat pe locul 3 la festivalul internaţional "Star of song" de la Câmpulung-Muscel, iar la o altă competiţie internaţională aflată la prima ediţie, "Hermannstadt", de la Sibiu, a câştigat premiul al II-lea la Interpretare, iar la Creaţie a dat viaţă piesei "Sunt iarăşi la tine, mare!" (muzică şi versuri Viorela Filip, orchestraţie Jolt Kerestely), distinsă cu menţiune. La festivalul internaţional "Euroritm" de la Gura-Humorului a fost distinsă cu 3 premii speciale, constând în invitaţia de a lua parte ca finalistă la festivalurile "Vise printre stele" (Cernăuţi) şi "Steaua Cernăuţilor", ambele în Ucraina, precum şi la "Star Melody" de la Bucureşti. Dar nu numai la Sanremo Junior a cucerit Viorela Stoian Italia, ci şi la festivalul internaţional "Miss Diva – Noi siamo il mondo", unde a devenit vice-miss la grupa 11-15 ani, între probe fiind cea de talent (unde, evident, Viorela a cântat) şi prezentarea unei ţinute disco. De asemenea, simpatica micuţă vedetă a făcut parte şi din grupul "Children Forever", al asociaţiei omonime din Piatra-Neamţ, care a susţinut un recital etno pe scena din Piaţa San Siro din Sanremo, unde a avut loc festivalul. Au urmat, cronologic, ipostaza de prezentatoare tradiţională a festivalului internaţional "Volare" de la Târgu-Neamţ şi cea de finalistă a concursului "Două inimi gemene" de la Chişinău. Ceea ce o singularizează şi o onorează pe solistă este faptul că în ciuda palmaresului impresionant consideră că, înafară de aplauze, însăşi participarea în seara de gală a unui festival este importantă, implicit recunoaşterea publicului şi a specialiştilor, nu neapărat premiile ca atare. Viorela Stoian a terminat cu media 10 şi coroniţă clasa a VI-a la Liceul de artă "V. Brauner" din Piatra-Neamţ, unde se pregăteşte cu profesoara Narcisa Pavel, iar în paralel urmează cursurile de pian la Şcoala populară de arte a Centrului pentru cultură "Carmen saeculare".

alături de Paolo Alberti

Indiscutabil, avem în micuţa Viorela Stoian o... floare rară şi o viitoare vedetă a muzicii uşoare româneşti!

alături de Freddy Colt

Flori de toamnă

Yvonne MENCIU

Nu mai e un secret pentru nimeni, am subliniat-o de altfel şi noi de fiece dată, că în provincie au loc de multe ori manifestări muzicale mai bine organizate, mai consistente, mai "cu miez" decât cele din Capitală. Explicaţia trebuie căutată pe de o parte în seriozitatea celor implicaţi, provincialii (nu-mi place deloc acest termen) fiind mai sufletişti şi mai riguroşi, iar pe de alta în faptul că, de multe ori, este vorba de truda şi implicit de pregătirea unui an întreg, având de-a face cu spectacole aniversare, încununând eforturile şi imaginaţia celor 12 luni. Iar când este vorba şi de tradiţie, succesul este asigurat. Aşa stau lucrurile cu manifestările culturale "Zilele municipiului Moineşti", ajunse la ediţia a 6-a şi desfăşurate în faţa a 7-8 mii de spectatori la orele de vârf, pe stadionul oraşului (unde echipa locală de fotbal are mari şanse ca de anul viitor să evolueze în divizia B!). Tânărul primar, ing. Viorel Ilie, a coordonat şi de această dată o echipă mică, dar eficientă, structurând un program dens şi atractiv în cele 3 zile de sărbătoare. Între "punctele" din program la care audienţa a fost maximă se numără recitalul de muzică de cameră "De la preclasici la moderni", cu "Orpheus Strings": Ciprian Sicinschi – violină 1, Dan Crivăţ – violină 2, Adrian Gheorghe – violă, Liviu Mera – violoncel; în program: Vivaldi, Haydn, Mozart, C. Porumbescu, Piazzola, Brahms. De asemenea, amplul festival-concurs internaţional (au participat şi valoroşi concurenţi din Bulgaria şi Republica Moldova) de muzică şi dans popular pentru copii şi tineret "Moineşteanca". Se înţelege, participarea cea mai numeroasă a publicului a fost în ultimele două seri, când pe lângă talentate speranţe locale, solişti, formaţii rock, dansatori sau cvintetul vocal de muzică uşoară "The Divas" (măi, să fie!) au apărut la rampă nume îndrăgite. Astfel, pe scena profesionistă pusă la dispoziţie de "Axial Music" (Florin Lupancu), cu două ecrane, sonorizare bună şi lumini de calitate s-au perindat vedete din diverse genuri muzicale, într-o diversitate apreciată de publicul venit şi din alte localităţi. Din Republica Moldova au evoluat Nicolae şi Isidor Glib, tată şi fiu, dar şi artişti din oraşul Cantemir, înfrăţit cu Moineşti, Gheorghe Nichiforeac şi ansamblul "Codrenii". În sfârşit, în urma sugestiilor noastre din anii

Alesis

Anastasia Lazariuc

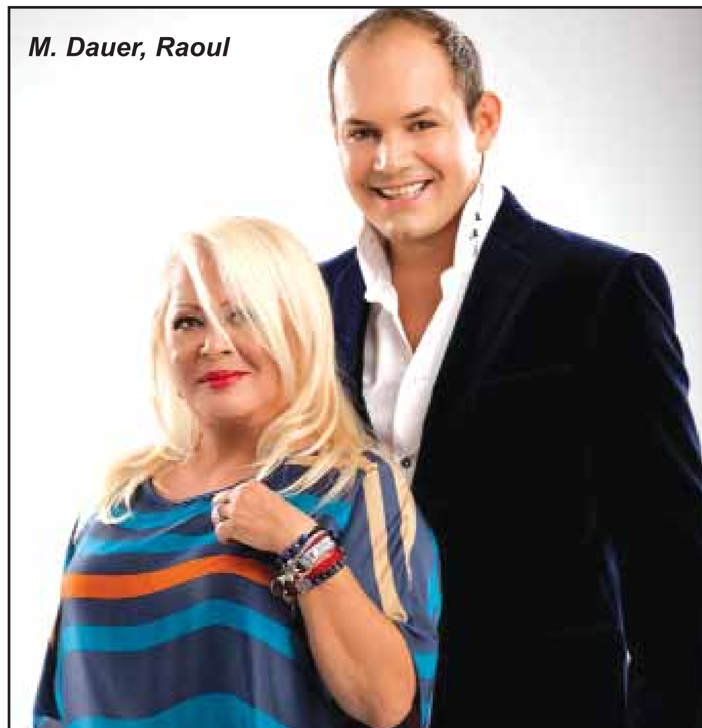
Deep Central

anteriori, poate, muzica uşoară n-a mai fost ocolită (ar fi de dorit însă ca fiecare seară să includă un recital de gen!): Mirabela Dauer şi Raoul şi-au dovedit uriaşa popularitate, fiecare refren fiind reluat în cor de miile de spectatori. N-au lipsit marile şlagăre compuse de Vasile Vasilache, Ionel Tudor, Marian Nistor, Raoul, în cazul acestuia din urmă fiind vorba şi de titluri de pe recentele albume “Balkanic” şi “Îți mulțumesc”, finalul găsindu-i pe cei doi alături, pentru câteva gustate duete. Şi pentru că am amintit de aceste albume, întâmplarea a făcut ca Mirabela şi Raoul să se întâlnească pe stadionul din Moineşti cu doi dintre colaboratorii lor permanenți în ceea ce priveşte

G. Dorobantu, A. Răsmeriță, A. Canareica, Al. Jula, C. Rădulescu

înregistrările, mixajul, backingul vocal. Este vorba de componenții duetului dance de mare succes Deep Central, George Călin (fostul coleg al Anamariei Ferentz în Demmo) şi Doru Todoruț (lansat la ProTV în show-ul “Popstars”, fost apoi la trupa Bliss, dar şi actor în telenovela “Numai iubirea”). Trupa Deep Central a luat ființă în 2006, în acest timp marcând colaborări fructuoase nu numai cu Raoul, dar şi cu Sistem sau Xonia. Din incendiarul recital al celor doi n-a lipsit nici unul din hit-uri: “Cry It Away”, “Russian Girl”, “In Love” (locul 1 în Romanian Top 100 şi în clasamentele din Bulgaria), “Music Make Me Free”, “Speed of Sound”, ovații însoțind mai ales “Sus, până la cer” (succesul din acest an) şi mai ales superbul cântec din 2012, “O stea”. Anda Adam, “Selecta” venită direct de la aeroport, după un concert în Italia, a atras toate privirile, alături de dansatoarele sale, prin costumațiile provocatoare. Cunoscutul impresar Florin Nedelcu a însoțit-o ca de obicei pe una dintre artistele sale de bază, Anna Lesko: frumoasă, incitantă, cu două dansatoare talentate, interpreta a fost parcă mai “cuminte” decât altădată, dar recitalul ei a fost la fel de gustat. O adevărată isterie, şi prin prisma difuzării masive la posturile de radio a piesei “Bagă bani”, a provocat Puya, deşi acesta se cuvenea să respecte ora la care fusese programat de gazde. Pe numele său real Dragoş Gărdescu, a debutat la 16 ani, pentru ca la 18, în 1997, să fie deja faimos prin albumul “Băieți de cartier”, cu trupa La Familia. În egală măsură actor de film, Puya a cules aplauze cu titluri cum ar fi “Undeva în Balcani”, “Change”, “Sus pe bar”, “Americandrim”, “Vestul sălbatic”, “Haos”, “Nimic nu e nou”, “Nicăieri nu-i ca acasă” şi, de actualitate, “Maidanez”. Finalul a fost cu adevărat apoteotic (nu ne referim, fireşte, doar la focurile de artificii), primarul Viorel Ilie aşezând inspirat pe ultima poziție una dintre cele mai valoroase formații ale noastre, Vunk, premiată de altfel şi de revista “Actualitatea Muzicală” a Uniunii Compozitorilor pentru calitatea indiscutabilă a muzicii şi a textelor, acestea din urmă niciodată banale, ci fie cu implicare socială (“Vreau o țară ca afară”), fie impregnate de umor şi fină ironie (“Regele şoselelor”, “Prăjitura cu jeleu”, “Doi somnambuli”), ca să nu mai vorbim de minunatele cântece de dragoste (“1000”, “O ultimă dorință”, “Baladă pentru o minune”, “Lângă inima ta vine inima mea”). Meritul indiscutabil aparține liderului trupei, Cornel Ilie, autor în egală măsură de muzică de film (“Pescuit sportiv”) sau al unor hit-uri pentru Andreea Bălan, Keo, Dana Nălbaru, Maria Radu. Asociindu-şi şi un fantastic joc de lasere adus din Anglia, membrii formației Vunk au făcut să cânte şi să danseze un stadion întreg, nelipsind piesele de mare succes “Pleacă!” (se putea fără ea?), “Independent”, “Noi o scoatem la capăt”, “All Too Young”, “Iubire cu împrumut”, “Dau alarma”, “Artificii pe tavan”, “La orice oră”, “Aşa, şi?” (cu videoclip de ultimă oră).

Un alt spectacol de înaltă ținută artistică a fost organizat de cunoscutul promotor Dorin Irimia în

M. Dauer, Raoul

ambianța mai puțin obişnuită, dar selectă şi aristocratică, a Castelului Cantacuzino de la Buşteni. A

fost un adevărat show internațional, deschis chiar de invitatul de onoare, cântărețul italian Enrico: originar din Calabria, a cochetat de două ori cu festivalul de la Sanremo şi a fost adus pentru prima oară în România de Ion Caramitru. Dotat cu o voce excepțională, Enrico a încântat printr-o adevărată călătorie în timp, parcurgând cu lejeritate toate marile epoci ale şlagărului italian. Adorabili copiii din ansamblul "Mugurelul" din Râşnov, condus de Dana Corboş, în coregrafia lui Gică Popa, după care a "explodat" temperamentalul Alexandru Jidveianu (pe numele real... Elek Laszlo!), descoperit de cunoscuta realizatoare TV Florentina Satmari şi câştigător, între altele, al concursului "Maria Tănase". Anastasia Lazariuc a fost, ca de fiecare dată, fascinantă prin feminitate, sensibilitate, gingăşie, calități ce au pus în valoare repertoriul său unic. Dimensiunea internațională a fost completată de valorosul artist Radu Captari, absolvent al Conservatorului din Chişinău, cu masterat la acela din Moscova. Dirijor (a activat mult timp la Teatrul Evreiesc de Stat din Bucureşti), compozitor, actor, chitarist, acesta excelează în marele repertoriu rusesc, ajutat şi de calitățile sale vocale remarcabile. Meritul lui Dorin Irimia este acela că aduce în prim-plan artişti pe nedrept, dacă nu uitați, atunci prea puțin utilizați; este cazul frumoasei Miki (fostă "de la Kpital"), care sub numele ei real, Mihaela Marinache, a apărut cu succes de 2 ori pe scena festivalului de la Mamaia şi care astăzi, alături de senzualele sale dansatoare, abordează contaminant orice gen muzical. Mutându-ne în alte zone ale țării, să consemnăm că şi în localități mai mici, datorită unor oameni inimoşi, pasionați, se pot organiza spectacole de mare calitate. De pildă în com. Chiheru de Jos, jud. Mureş, unde primarul Emanoil Hurdugaci ne invită an de an să ascultăm muzică bună în ambianța de rară frumusețe a acestor meleaguri. De această dată s-au sărbătorit 560 de ani de atestare documentară, timp de 8 ore estrada de pe stadion găzduind artişti îndrăgiți, cum ar fi Valeria şi Traian Ilea, Mihaela şi Ciprian Istrate, Dorin Pintea, Laura Oltean, solistele de muzică uşoară Nicole şi Timea. N-au lipsit nici aici artificiile (de ce ar fi Chiherul secular mai prejos?), coordonate ca de fiecare dată de fiul devotat al comunei, cunoscutul Ioan Matei. Şi dacă tot vorbim de artificii în comune şi de primari de toată isprava, se cuvine amintit aici la loc de cinste, ca şi Hurdugaci, un alt edil cu dragoste față de muzică şi de artişti: e vorba de Adrian Răsmeriță, de la Nămoloasa (localitate istorică), jud. Galați. Este absolut uluitor câte vedete autentice, anunțate ca la carte, printr-un afiş color, a putut acesta reuni într-un show cum nu prea vezi nici pe marile scene din Capitală: Alexandru Jula, Gabriel Dorobanțu, duetul Alesis, Carmen Rădulescu, Alexandra Canareica, formația Nemuritorii, Mandola Munteanu! Totul cu sunet şi lumini "ca la oraş", spre uimirea localnicilor, obişnuiți cu "țepele" pe care le dau diverşi "impresari" veroşi, specializați în păcălirea credulilor, în absența unei legislații ferme. Şi pentru a nu-i întrista prea tare pe bucureşteni, încheiem salutând cele două seri de excepție organizate în Capitală de Lucia Chereches într-o ambianță de vis, în care şi-au pus talentul în valoare Nicola, Alexandru Jula, Radu Ille, Alexandra Canareica, trupa de dans "Rebel". Concluzia noastră: uite că se poate!

Vunk

Miki

Marii premii în Turcia şi Bulgaria

Oana GEORGESCU

Recent, artiştii Operei Comice pentru Copii au susținut un nou turneu internațional, în Turcia şi Bulgaria şi au revenit în țară cu cele mai importante premii acordate în cadrul celor două mari festivaluri internaționale la care au participat. Astfel, numărul distincțiilor internaționale se ridică acum la 20, pe lângă cele 30 de premii naționale aflate deja în palmaresul binecunoscutei instituții, care se pregăteşte acum de deschiderea unei noi stagiuni la Sala Giuleşti.

După ce au fost recompensați cu înalta distincție Certificat of Excellence şi calificativul Excellent la Mediterranean Culture and Art International Festival 2013 din Kepez, Antalya (Turcia), tinerii artişti au fost

răplătiți cu Grand Prix „Golden Orpheus" – Marele Premiu "Orfeul de Aur" – la cea de-a X-a ediție, jubiliară a Black Sea Fest - Euro Folk 2013. Acest eveniment s-a desfăşurat în Bulgaria, la Primorsko şi Kiten din provincia Burgas. Programul artistic alcătuit din cântece şi dansuri româneşti, costumele, aplombul, valoarea, dar şi succesul de care s-au bucurat de fiecare dată artiştii români i-au determinat pe membrii juriului internațional să le acorde Marele Premiu al Festivalului, Orfeul de Aur (Grand Prix „Golden Orpheus").

Ansamblul Operei Comice pentru Copii condus de Smaranda Oțeanu Bunea a devenit astfel membru cu drepturi depline al Euro Folk Academy şi va reprezenta România la Campionatul Mondial de Folclor - World Folk 2014. *"La acest festival, impresionant prin desfăşurarea de forțe şi organizare, au evoluat ansambluri din Europa care s-au prezentat cu muzică etno, cu folclor arhaic sau cu folclor clacisizat. Toți au respectat rădăcinile folclorului autentic. Valoarea artiştilor Operei Comice din Bucureşti a fost unanim recunoscută şi apreciată de public în primul rând, dar şi de membrii juriului. Au meritat din plin* Marele Premiu*! "* – ne-a spus Nikolov Kaloyan, directorul EAFF (European Association of Folklore Festivals) şi organizator al Euro Folk 2013. Considerat "Numărul 1" în Europa, la acest festival participă anual între 9.000 şi 15.000 de muzicieni, interpreți şi dansatori din toată lumea. Este transmis sau preluat de peste 50 de posturi de televiziune şi, prin intermediul World Wide Internet Television "Euro Folk", este transmis live şi online pe tv.eurofolk.com. Programul Black Sea Fest - Euro Folk 2013 a inclus mai multe categorii şi secțiuni: dansuri şi cântece tradiționale, ansambluri, cântece populare, interpreți şi solişti (muzică şi dans), cântece vechi şi romanțe. La fiecare dintre acestea s-au acordat Premii, dar Marele Premiu "Orfeul de Aur" a recompensat evoluția celei mai valoroase trupe de artişti din Festival, Opera Comică pentru Copii din Bucureşti. Din distribuție au făcut parte soliştii Oana Şerban, Roberta Enişor, Jenyfer Dumitraşcu, Lucia Racoveanu şi Bogdan Şerban şi ansamblul de balet alcătuit din Alexandra Corneanu, Theodora Munteanu, Andreea Soare, Claudia Iagăr, Alis Birjovanu, Sabina Chirilă, Andy Ardeleanu, Mihai Pricope, Daniel Manea, Octavian Iuga, Mircea Ioniță şi Andrei Dogaru.

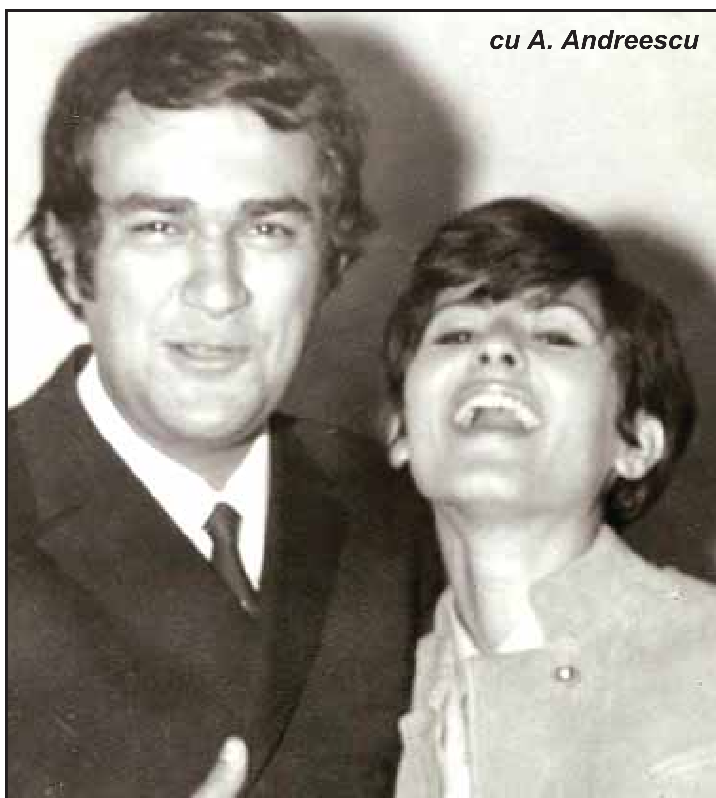
Primul “Cerb de aur” românesc (III)

Octavian URSULESCU

După cum aminteam anterior, deținătoarea primului “Cerb de aur” cucerit de România (şi singurul

la cele patru ediții ante-decembriste), Luminița Dobrescu a fost propulsată în elita vedetelor genului de foarte tânără, grație şlagărelor scrise special pentru ea de George Grigoriu sau de Paul Urmuzescu (“La anii mei”, 1966), acesta din urmă fiindu-i şi naş de cununie. Succesul îi aduce melodii din partea a numeroşi creatori: Temistocle Popa, Edmond Deda, Ion Cristinoiu, Mişu Iancu, Aurel Giroveanu, H. Mălineanu, Viorel Antoniu Butnaru, Bujor Mişcuția, dar în egală măsură preia, în versiuni româneşti (pe atunci nu era permis ca un interpret român să cânte la radio sau TV într-o limbă străină, ceea ce încep a crede că nu era o măsură chiar atât de rea, văzând astăzi stâlcelile penibile ale unor hit-uri, din partea unor pseudo-star-uri de nouă generație), diverse şlagăre internaționale. Dar în film, atunci când scenariul o cerea, lucrurile se schimbau: în 1969 Luminița Dobrescu îşi face debutul în film, interpretând o melodie în limba franceză în pelicula “Pantoful cenuşăresei”, în regia lui Jean Georgescu. În anul 1968 reprezintă România la Festivalul mondial al tineretului de la Sofia, unde cucereşte medalia de bronz, iar la casa de discuri Electrecord îi apar, la scurte intervale, trei discuri de format mic. Toate acestea îi asigură un loc privilegiat în volumul “Parada muzicii uşoare româneşti”, semnat de compozitorul Edmond Deda (1968, Editura Muzicală a Uniunii Compozitorilor şi Muzicologilor). 1969 este anul în care începe să colaboreze cu Teatrul satiric-muzical (aşa se numea pe atunci) “C. Tănase”, perioadă de

cu A. Andreescu

In Israel, cu A. Călugăreanu şi Ovid Teodorescu

care-şi aminteşte cu mare plăcere: “*Cu Teatrul “C. Tănase” am colaborat în stagiunile 1969 şi 1970, fără a fi angajată, ci doar aveam apariții cu micro-recitaluri, ca vedetă invitată. Era cu totul altceva decât o emisiune de televiziune sau un spectacol oarecare de muzică uşoară, fiindcă serile de la “revistă” erau pline de farmec, publicul era parcă altfel, îl simțeam foarte aproape, colabora pe deplin cu noi, cânta cu noi, suferea cu noi, eram ca o mare familie. Pe vremea aceea starul “number one” era actorul Mircea Crişan, el era sufletul serii, el ținea publicul nedespărțit de noi, soliştii, colora spectacolul cu umorul lui inconfundabil şi*

cu bancurile care făcuseră epocă. Acest mare şi neuitat comic al teatrului românesc de revistă (a făcut şi film), stabilit de mulți ani în Germania, edificase un anumit cult în fața publicului, ceea ce sigur nu era pe placul autorităților vremii. Acolo, la "Tănase", am colaborat cu artişti pe care nu-i voi uita niciodată: Ilinca Cerbacev, Ovid Teodorescu, frații Mentzel, Horia Şerbănescu, Radu Zaharescu, Horia Moculescu, Sorina Dan (a fost soția lui Mircea Crişan), Gigi Marga (stabilită în SUA), Cristian Popescu, Anda Călugăreanu, Anca Agemolu, Pompilia Stoian (ambele locuiesc acum în Germania), Gică Petrescu, Nicolae Nițescu, Fărămiță Lambru şi mulți, mulți alții. Unii nu mai sunt în viață, dar toți rămân repere solide ale divertismentului din anii '60 - '70, unii chiar şi ulterior. Teatrul "C. Tănase" constituia un fel de "piatră de hotar", de examen obligatoriu pentru soliştii de muzică uşoară, căci spectacolul de revistă era special, trebuia să faci show, nu doar să vii şi să cânți o piesă oarecare, de aceea nu era deloc uşor să reuşeşti pe o asemenea scenă. Era un fel de "Olympia", din Paris (unde de altfel avea ulterior să repurteze un imens succes), de aceea pentru mine a fost o experiență care mă duce cu emoție şi nostalgie cu gândul la acele seri de neuitat...".

George Natsis alături de Steve Vai

Anca BUJOR

Noutățile din activitatea cunoscutului compozitor, dirijor şi aranjor au fost numeroase în ultimele luni. În vară, în urma aprecierilor de care s-a bucurat în urma concertului de la Bucureşti de anul trecut, a întreprins alături de faimosul chitarist Steve Vai un turneu, în postură de dirijor, în fruntea unei orchestre de 43 de persoane, toți români! Peste hotare au avut loc reprezentații la Moscova, Sankt-Petersburg, Wroclaw, Trieste, Ravenna, Roma şi Madrid, aşadar în Rusia, Polonia, Italia şi Spania, turneul încheindu-se cu un concert de zile mari la Arenele Romane din Bucureşti. Practic, a fost o premieră, fiind prima oară cînd Steva Vai face un turneu (doar concerte izolate, pînă acum) alături de o orchestră de rock simfonic. Concertul a durat în jur de 140 de minute, fiind unul extrem de spectaculos. La Ravenna reprezentația a avut loc în cadrul unui festival internațional patronat de Riccardo Muti, unde au mai evoluat Yo Yo Ma şi Martha Argerich. Piesele au fost orchestrate de Vai, împreună cu diverşi orchestrati americani. Iată cîteva din titlurile orchestrate special pentru acest turneu: "Racing the World", "Velorum", "Whispering a Prayer", "Brangkok and the Fire Garden Suite" (o suită în 5 părți de circa 20 de minute, apreciată de dirijorul nostru drept "o lucrare foarte grea şi spectaculoasă"). "Au fost piese orchestrate special pentru acest turneu, iar orchestra a sunat grozav. Cît despre Steva Vai, este un muzician extraordinar şi un om foarte modest. Pentru mine a fost o experiență unică" - ne-a declarat George Natsis. De asemenea, compozitorul a fost implicat în proiectul ambițios al lui Marcel Pavel de la Sala Palatului, "Very Classic", care a avut două părți: una clasică (cu arii, canțonete) şi o alta pop-simfonic (de circa o oră), orchestra şi corul (160 de persoane!) fiind dirijate de Natsis. A fost un spectacol de ținută, cu un repertoriu pe măsură: "Adaggio", "Belle", "You Raise Me Up", "Il padrino", "Caruso" şi, normal, "Frumoasa mea" a lui Ovidiu Komornyik.

Un cântec, un destin

Octavian URSULESCU

Nu ştim a se mai fi făcut aşa ceva în România, ca o vedetă să se pună integral la dispoziția fanilor şi încă timp de 3 zile! Asta a reuşit Paul Ciprian Surugiu – Fuego pentru reprezentanții numeroaselor sale Fan-Cluburi. Pentru a evidenția dragostea de care se bucură artistul, să notăm că au venit admiratori nu numai din țară (evident, înscrierile s-au sistat rapid, altminteri i-ar fi trebuit un stadion, nu doar "Taverna romana" de la Vălenii de munte!), ci şi din Anglia, Canada, Ucraina, Republica Moldova! Evenimentul "Un cântec, un destin" a fost inițiat de casa de discuri Euromusic şi de Asociația culturală "Regal d'art" şi a beneficiat de o logistică pe măsură (roll-up-uri, bannere, sunet de calitate, program tipărit, lampioane lansate în noapte, cadouri diverse pentru invitați), o implicare decisivă dovedind doamna Elena Stoica, sponsor principal (Proxima moda-Lulyon, Tricotton Junior), realizatoare a multora dintre costumele de scenă ale artistului. Alți parteneri importanți au fost Murighiol Puflene Resort, Ana Hotels, Casa Panciu. Cele 3 zile au fost de poveste, presărată cu zeci de surprize pentru emoționații fani care dobândiseră şansa de a sta alături de idolul lor. Între acestea premiera piesei "Stea", concepută special pentru eveniment, proiecția videoclipului cu melodia "Iubire" de Eugenia Carabuț Andrieş (muzică şi text), filmat în Republica Moldova, regizor Oleg Butnaru, seară de karaoke, vizitarea muzeului "N. Iorga", acolo unde s-a filmat întreg DVD-ul "Mi-e dor de tine, mamă", dedicat marelui prieten al lui Fuego, poetul Grigore Vieru. De asemenea a existat un concurs incitant, dotat cu premii, cu întrebări din viața şi cariera lui Fuego. Nu că fanii prezenți n-ar fi cunoscut toate răspunsurile, dar a fost o ocazie de a rememora câteva momente esențiale din cariera de exact 20 de ani a lui Fuego, cu debut la festivalul de la Mamaia în 1993, sub "aripa" compozitorului George Grigoriu: semnarea decretului, de către preşedintele Nicolae Timofti, prin care i se acorda titlul de Artist al poporului al Republicii Moldova (chiar de ziua de naştere a interpretului, pe 23 august 2012); titlul melodiei cântate în duet cu Mirabela Dauer ("Priveşte-mă"); facultatea pe care a absolvit-o protagonistul (Actorie, la Universitatea Ecologică); prima distincție importantă (premiul II la prima ediție a festivalului "Aurelian Andreescu"); numele compozitorilor importanți care au scris pentru el, înafară de G. Grigoriu (Jolt Kerestely – album în curs de finalizare, Marius Țeicu, Ionel Tudor, Viorel Gavrilă, Petre Găluşanu); autoarea şlagărului "O căsuță la marginea satului" (Marina Voica) şi multe, multe altele... Artistul a oferit celor prezenți, în prima seară, pe ecran sau "live", cântece mult-aşteptate: "Ți-am adus un măr", "Numai tu", "Lavanda", "Cât de frumoasă eşti, femeie!", "Imnul neamului", "Stea", "Iubire", iar în seara a doua a trecut în revistă toate marile sale hit-uri, gravate pe mai bine de 27 de albume. Au fost evocați toți cei care i-au marcat cariera, de la George

Grigoriu, Grigore Vieru, Carmen Aldea Vlad, Nicolae Dabija (memorabilă rămâne aserțiunea academicianului de la Chişinău: "Îmbrățişându-l pe Vieru, Fuego a îmbrățişat Basarabia") la Irina Loghin, Lili Bodu, Rodica Elena Lupu, Elena Stoica, Doina Levintza. Cum frumos spunea cineva: "Pe toată paleta diversă, de oameni şi destine, de amatori şi artişti adevărați, mediocri sau profesionişti, un loc aparte lângă pensula portativului îl ocupă, fără îndoială, artistul Fuego. Paul Ciprian Surugiu este picătura care a dat muzicii româneşti acea voce caldă, cu nuanțe de romantism şi cu o calitate existențială pentru orice interpret, pe lângă muncă şi talent: sensibilitate. Drumul sinuos l-a parcurs cu speranța la braț, cu harul în buzunar şi cu un imens cufăr de dorințe şi vise, care au ajuns să fie sursa de inspirație pentru cântecele rememorate de vreme şi pentru întregul său repertoriu". Colaboratori apropiați: Valentina şi Cristian Herța (care au filmat pentru emisiunea "Familia Favorit", prezentată chiar de Fuego), Narcis Avădanei, Costin Lungoci. Dar despre acest artist extraordinar, de numai 37 de ani, despre noile confirmări ale talentului său vom reveni în curând cu un nou articol.

Flash

Mihai ANTON

Albumul "I Jazz Wanna Be with You" reuşeşte să înglobeze fiecare trăsătură a stilului **CUANTUNE** conturat în cei 3 ani de existență, integrând într-un mod omogen elemente diferite de Jazz, Funk, Soul, Electro, Hip-Hop, IDM şi Chillout. Piesele ce apar pe acesta sunt ca o înşiruire de poveşti ce descriu, în etape, viața unui cuplu de tineri îndrăgostiți. Pe album apar ca invitați artişti din România şi nu numai, precum AG Weinberger (chitară), Jon Oskar Stenmark (trompetă - Suedia), Liviu Negru (chitară), Harvis Cuni Padron (trompetă - Cuba), Louis Palomino (safoxon - Cuba), Cvartet Capriccio, Alex Jaxx (saxofon) şi Freakadadisk.

PAVEL STRATAN a lansat videoclipul celui mai recent single al său - "Tango", produs de Cat Music. Ionuț Vasilache - compozitorul piesei şi echipa de producție a clipului Evil Twin Production în frunte cu Spike s-au numărat printre invitații cărora Pavel le-a oferit un adevărat spectacol, în care "tangoul" i-a fermecat pe toți cei prezenți. Single-ul şi videoclipul "Tango" povestesc, în stilul unic şi inconfundabil al lui Stratan, evoluția unei poveşti de dragoste dintre un romantic "el" şi o foarte modernă "ea", modelul Crina Barbu - pentru care răspunsul la întrebarea laitmotiv a piesei se regăseşte fie pe Facebook, fie într-o maşină decapotabilă sau pe o insulă din Hawaii.

Pavel Stratan

DJ-ul **CHRIS MAYER** i-a cooptat pe Nick Kamarera şi pe Raluka pentru un hit cu ritmuri euro-dance şi versurile catchy - ""RePlay". Întrebați de direcția muzicii în momentul actual din România, care face trecerea de la soft pop la reggae sau dance, ni s-a răspuns: "Muzica se reciclează, trend-urile revin după un anumit ciclu. Am avut 2-3 ani de invazie a muzicii dance, acum avem reggae şi mă bucur că mulți artişti care îşi începuseră cariera cu piese în limba română şi-au adus aminte de identitatea lor artistică – Connect-R, Alex, Anda Adam etc, artişti cărora le stă foarte bine cu piese în limba română. Artiştii români sunt din ce în ce mai prezenți în topurile internaționale, avem artişti foarte competitivi, talentați. Ne lipseşte puterea financiară a Statelor Unite, dar compensăm prin *dulceața* din piesele româneşti".

Krypton Reunion

În acest interviu, Eugen Mihăescu vorbeşte despre trecutul, prezentul şi viitorul trupei Krypton.

În 2012 aţi refăcut trupa Krypton în formula veche - Krypton Reunion. Spuneaţi atunci că aţi făcut acest lucru pentru că vroiaţi să vă întoarceţi la rădăcini. Ce reprezintă aceste rădăcini pentru voi?

Mi-am dorit foarte mult să mai cântam „odată” împreuna în aceeaşi formula „de aur”, considerată ca atare de mass-media, formula ce avea să-i includă pe Lupu „Lapi” Răzvan-drms, Sorin Voinea, Gabi „Guriţă” Nicolau, Eugen Mihăescu-chit, şi în „locul” lui Dragoş Docan... Cătălin Fotin-bass. Băieţii au fost foarte încântaţi de această revedere după aproape 20 ani şi repornind „motorul”, nu ne-am oprit doar la o „cântare”,

ci au fost mai multe...! „Rădăcinile” pentru mine au însemnat cei mai frumoşi ani, cea mai importantă etapă din cartea trupei KRYPTON...

Se spune că nimic nu e întâmplător, probabil nici reîntâlnirea voastră. Cum s-a petrecut şi după câţi ani te-ai reîntâlnit cu „Guriţă” pe aceeaşi scenă?

După aproape 20 ani din nou împreună... Da, cu siguranţă nu a fost întâmplătoare reîntâlnirea noastră... Trecând prin multe etape KRYPTON am ajuns la ideea că, evident, cea care a conturat cel mai bine stilul nostru şi ne-a dat „aripi” a fost combinaţia cu „Guriţă”, unul dintre cei mai buni solişti rock autohtoni! Aveam pregătit un proiect de reîntoarcere în zona rock-neo clasic, proiect intitulat EMG. După câteva luni bune, mi-a venit ideea să reînfiinţăm KRYPTON-ul, mai ales că în repertoriul proiectului EMG existau piese scrise pe cele două albume de referinţă ale trupei KRYPTON – „Fără teamă” şi „Lanţurile”. Aşadar EMG devenise „o momeală” la adresa vechilor colegi...!

După relansarea în formula Krypton Reunion, aţi început acest nou proiect, Krypton Unplugged, care „funcţionează” în paralel cu formula completă a trupei. În formula Unplugged sunteţi doar voi şi Teodora. Ce aţi vrut să demonstraţi publicului prin proiectul Unplugged?

Am ştiut de la bun început că vechii noştri prieteni - Lapi şi Sorin Voinea sunt „prinşi” în proiecte ce funcţionează de ani de zile foarte bine: Ştefan Bănică, VH2, Mircea Baniciu, Nicu Alifantis şi realizam că nu pot pune KRYPTON-ul pe prim-plan, incluzând aici programul de repetiţii, concerte, apariţii tv, şedinţele-foto, interviuri, presă, etc. Este de înţeles cazul lor, când trăieşti doar din muzică! În continuare ne dorim să realizăm împreună un album-compilaţie cu cele mai reprezentative piese de pe albumele „Fără teamă” şi „Lanţurile”... Problema pe care o avem de atâta timp este lipsa unui sponsor ce să susţină producţia acestui album: KRYPTON Reunion...

„Naşterea” proiectului Krypton Unplugged s-a realizat şi din nevoia de a încerca doar cu o chitară, o voce şi o violă (Teodora Dragomirescu) să readucem piesele noastre în sălile de concert, acolo unde Reunion-ul din “n” condiţii nu poate participa...! Am încercat acest „pas” şi ne-a reuşit la foarte scurt timp! Reacţiile au fost foarte pozitive şi au urmat multe concerte în această formulă!

Cum aţi ales-o pe Teodora?

Alegerea îmi aparţine! Dorind foarte mult să avem o colaboratoare în acest proiect-acustic, am căutat printre violoniste pe cineva care să înţeleagă repede stilul şi vibraţia conceptului nostru. Teodora Dragomirescu ne-a confirmat opţiunea într-un timp foarte scurt, învăţând toate piesele noastre!

Aţi avut deja concerte în formula de trei. Cum a primit publicul noul sound, un sound acustic?

Într-un timp foarte scurt: concertele prin cluburile din ţară, apariţiile tv, şedinţele foto pentru mass-media şi semnarea unui contract cu agenţia RoART pentru susţinerea unui turneu în Europa ne-au impulsionat să concepem un album acustic, album realizat şi produs doar de mine şi de „Guriţă”.

După 2 single-uri a venit momentul lansării albumului, care va începe printr-un turneu în străinătate. Cu ce gânduri aşteptaţi acest turneu?

Cu siguranţa acest turneu îl aşteptam încă din luna ianuarie, când a fost semnat contractul...! Este foarte important pentru orice artist să întâlnească, dincolo de graniţa ţării, fanii, melomanii, generaţiile contemporane ce iubesc şi cântă odată cu noi, muzica noastră! Lansăm acest album, intitulat „O PARTE DIN NOI”, pentru prima dată departe de „casă”, în diaspora, cu gândul că ascultând muzica noastră vor redescoperi Krypton-ul vechi, dar şi pe cel nou! Acest album este primul material-acustic din „biblioteca” KRYPTON şi cel de-al zecelea album din patrimoniul nostru...!

Când ați revenit în țară a fost şi o lansare oficială, la Bucureşti. Vorbiți puțin despre acest moment şi despre piesele incluse pe album.

Da, la lansarea albumului „O PARTE DIN NOI", la „Hanul cu Tei" au venit toți prietenii noştri să sărbătorim această „naştere", cât şi faptul că după aproape 20 ani eu şi „Guriță" suntem din nou împreună şi încercăm să revenim pe piața rock atât în varianta acustică, cât şi cu Krypton Reunion, unde împărțim aceeaşi bucurie alături de „Lapi", Sorin Voinea, Dragoş Docan, Cătălin Fotin.

După orice lansare de album urmează un turneu de promovare în țară. Veți pleca să cântați în concerte?

Încercăm să promovam acest album acustic în următoarele luni, prin câteva turnee prin țară cu gândul că la scurt timp, putem ajunge şi cu varianta „full-electric"...! Sper să se-nțeleagă foarte bine că „o mână o spală pe alta...!", iar prin toate concertele Krypton Unplugged încercăm să redeschidem poarta pentru Krypton Reunion! Evident ştim cu toții că o trupă cu mai mulți membri implică costuri mai mari şi regia producătorului de evenimente este mult mai „substanțială"...! Despre acest capitol vom vorbi în alte interviuri...!

Voi sunteți rockeri cu ştate vechi în peisajul muzical autohton. Privind în urmă la tot ce ați făcut împreună, ce vi se pare reprezentativ pentru Krypton?

„Copiii" noştri... cele mai frumoase realizări: albumele ce au dat nume trupei – „Fără teamă", „Lanțurile", anii ce ne-au ținut împreună pe scenele țării conturând o atitudine încă vie, celor ce-şi mai amintesc de etapa „Guriță".

Cum ați defini rock-ul? E doar un gen muzical, e o stare de spirit sau chiar un mod de viața?

ROCK-UL pentru mine: „Modus vivendi...!"

Regăsindu-l pe „Guriță", cât şi reînființând Krypton-ul cu vechea formula „de aur" - cea de acum 20 ani, am afirmat că vreau să ies la „pensie" de la ROCK şi nu de la pop! (**Simona RUS**)

Femina

La sfârşitul lunii august 1983, **MARINA FLOREA** cucerea Trofeul festivalului de la Mamaia, impresionând juriul în special cu piesa în primă audiție "Marea mea iubire, marea" de George Grigoriu. Pe coperta albumului "Steaua iubirii", editat în 2001, cunoscuta realizatoare TVR Aurora Andronache (cât de mult ne lipsesc asemenea oameni de valoare la ora actuală la postul public de televiziune!) nota: "Puțini au intuit în fetița timidă şi delicată care a debutat în 1983 cameleonica personalitate a artistei complexe de astăzi. Valențele vocii, talentul ei interpretativ şi scenic, pe care le-a dezvăluit cu fiecare apariție, nu au încetat să surprindă şi să încânte atât publicul, cât şi pe specialişti. În avalanşa de diletantism şi vulgaritate pe care o îndurăm, mai dorim să ascultăm şi muzică. Dar muzica SE CÂNTĂ. Şi puțini au acest "har de la Dumnezeu". Marina Florea este printre cei aleşi!". La 30 de ani de la fulminantul său debut, artista a avut un 2013 excelent, cu numeroase concerte în țară, cu o revenire aşteptată, după 18 ani, la Chişinău (revederea cu publicul basarabean fiind absolut emoționantă), dar şi cu un gustat recital pentru publicul tânăr, într-un club bucureştean, în cadrul programului "Discoteca", în care au mai apărut Marina Voica şi Silvia Dumitrescu. În ceea ce priveşte repertoriul, hit-ul anului este pentru ea "Alerg spre tine", care marchează pentru ea prima colaborare cu un compozitor pe care-l cunoaşte de trei decenii, Adrian Ordean.

Marius GHERMAN

Constantin Drăghici

Octavian URSULESCU

Încă din perioada când domina, ca interpret, scena muzicii uşoare, Constantin Drăghici a manifestat preocupări componistice. A urmat liceul la Cluj-Napoca, fiind remarcat de Livia Pop, profesoara sa de canto. În 1953 s-a angajat timp de 3 ani la Ansamblul artistic “Doina” al Armatei, dar în 1956 se întoarce la Cluj-Napoca şi intră în corul Operei, pentru ca în anul următor să fie admis la Conservator. Dă viaţă unor roluri în opere şi operete, în stagiunile lirice clujene, până când este remarcat de legendarul Ion Dacian, care îl invită la Bucureşti, din 1960 făcând parte din colectivul Teatrului de stat de Operetă din Capitală. Îşi continuă studiile la Conservatorul “Ciprian Porumbescu”, pe care îl absolvă în 1962. Abordează şi muzica uşoară, debutând pe micul ecran cu piesa “Nu eşti de vină tu”, de Enrico Fanciotti, înregistrată pe un disc împreună cu o altă compoziţie a acestuia, “Gelozia”. Devine o prezenţă constantă în emisiunile TV semnate de Valeriu Lazarov şi Alexandru Bocăneţ. În 1962 obţine medalia de bronz la Festivalul mondial al tineretului de la Helsinki cu melodii compuse de Nicolae Kirculescu şi H. Mălineanu, pentru ca în 1967 să debuteze în ipostaza de compozitor, fiind distins cu premiul III la festivalul naţional de la Mamaia, pentru cântecul “N-ar trebui”. Devine un nume cunoscut şi peste hotare, efectuând turnee în Franţa, Germania, Italia, Rusia, Polonia, Bulgaria alături de colectivul Teatrului de revistă “Constantin Tănase”, iar cu teatrul “Ion Vasilescu” cântă în Israel. Mai mult, înregistrează pentru case de discuri din Germania (Amiga, Show, BASF) şi participă la inaugurarea canalului german de televiziune în culori. Părăseşte ţara încă de la începutul anilor ’70, petrecându-şi o bună parte din viaţă în SUA. În 1982, în urma unui contract la Town Hall din New York i se oferă un angajament pentru încă un an. Cântă în diverse programe de night-club şi în musical-uri, iar la Los Angeles colaborează în spectacole cu Margareta Pâslaru şi cu formaţia Radu Goldiş. În anul 1990 revine cu un recital extrem de aplaudat pe scena festivalului de la Mamaia (realizat atunci de Titus Munteanu), alături de soţia sa Olimpia. Între 1992 şi 1995 se stabileşte în Germania, pentru a reveni apoi definitiv în ţară.

Constantin Drăghici relatează că a fost cuprins de pasiunea pentru compoziţie relativ devreme, reuşind să închirieze un pian pe când era angajat la Ansamblul Armatei. Oarecum iniţiat în tainele formelor muzicale şi ale construcţiilor armonice, elaborează primele sale piese pentru pian. După aprofundarea studiilor compune un cântec ostăşesc cu solo de bariton şi cor bărbătesc. Şi-a dat seama că drumul este anevoios, bagajul său de cunoştinţe în acel moment fiind insuficient. Abia după terminarea Conservatorului, când începuse să fie cunoscut ca solist, a ştiut că venise vremea să compună. Primul cântec admis de comisia de la radio s-a chemat, predestinat parcă, “Tot pe drum” (text Constantin Cârjan, orchestraţie C. Drăghici), după care a urmat piesa care i-a adus cele mai mari satisfacţii, “A căzut o frunză-n calea ta”. Textierii încep să-l caute, iar Aurel Felea scrie versurile pentru “N-ar trebui”, de care am amintit. După “Te rog să ierţi” (text Mihaela Argeşanu) vine un alt mare şlagăr al său, pe care recunoaşte a-l fi scris într-un timp record, “M-am regăsit”, pe versurile lui Alexandru Vlahuţă. Scrie împreună cu textierul Mihai Dumbravă “Prima zăpadă”, cu o versiune în engleză semnată Catinca Ralea, cu care Aurelian Andreescu s-a prezentat la festivalul de la Sopot, în Polonia. În 1969 compune romanţa “La jumătatea vieţii”, pe care în acest an 2013 a înregistrat-o Ioana Sandu, într-o admirabilă acţiune de reactualizare a creaţiei componistice a lui Drăghici. Aşa cum apreciază el însuşi, ar fi putut egala succesul “Frunzei” cu o altă compoziţie proprie, la care semna şi versurile, “De nebun ce eram”: a orchestrat-o, la radio Sile Dinicu şi Dan Deşliu au primit-o cu elogii, dar n-a mai reuşit s-o imprime (o va face abia în 2013, în duet cu Ioana Sandu), pentru că în primăvara lui 1970 a pornit-o pe drumurile lumii... Revenit cu adevărat în ţară după 31 de ani a adăugat două strofe mai optimiste romanţei, a definitivat “Mint”, pe un text de Aurelian Udrişte, compunând alte câteva melodii ce vor fi gravate pe albumul Ioanei Sandu: “Aş zbura spre infinit” (versuri proprii), “Toamnă perversă”, pe versuri de Ion Minulescu, “Doi prieteni”, pe versuri de Şt. O. Iosif, precum şi o alta destinată festivalului de la Mamaia din acest an, care din păcate n-a mai avut loc. Întâlnirea cu Ioana Sandu, ale cărei calităţi le apreciază în mod deosebit, şi cu aranjorul Francisc Reiter, “un profesionist desăvârşit”, i-a prilejuit lui Constantin Drăghici ocazia de a-şi grava pe un album cele mai recente creaţii ale sale, care, alături de cântecele încredinţate lui de Radu Şerban, Aurel Giroveanu, H. Mălineanu sau V. Veselovschi se înscriu în repertoriul de aur al muzicii uşoare româneşti.

Doi prieteni

(lirica)

Versuri: Șt. O. Iosif
Completări și adăugiri C. Drăghici

Muzică: Constantin Drăghici

Strofa 1

S-a stins pe u - liți cel din ur - mă zvon
Mai rar, un pan ră - su - nă
mo-no-ton ___
Pe tro - toa - rul lu - ciu și pu - stiu ___
La colț de stra - dă mi - cul vi - zi - tiu
Aș - teap - tă un tram - vai cu că - lă - tori în - târ - zi - ați
El și că - lu - țul lui doi biăți făr - tați ___
Bă - tuți de vânt, bă - tuți de griji și ploi
Ce bi - ne se-n - țe - leg ei a - mân - doi ___

Femina

Lucia GRAMA

ANAMARIA FERENTZ. Cariera americană a frumoasei interprete continuă sub semnul succesului şi al plurivalenței. Aceasta fiindcă înafara concertelor şi a şedințelor de studio, frumoasa interpretă se implică într-o serie de proiecte muzicale legate de copii, ea predând muzica (după cum se ştie este absolventă de conservator) atât în cadru privat, cât şi la cunoscuta şcoală Gan Yaffa din Beverly Hills. După cum se poate observa, ea s-a mutat de la New York în mai însorita California. În egală măsură ea nu neglijează a doua mare pasiune a sa, scrisul, lucrând în paralel la o nouă carte, precum şi la traducerea în limba engleză a primei sale cărți. După cum se ştie, aceasta s-a chemat ”Oscar, minunatul meu cățel” şi a fost premiată cu ”Trofeul micului cititor” pentru cea mai bună carte pentru copii în 2006. Nu este de mirare că vedeta este în prim-plan al protestelor legate de proiectul de eutanasiere a câinilor vagabonzi: în cadrul susținutei sale campanii pe facebook Anamaria Ferentz a oferit gratis, în mod simbolic, cântecelul său ”Oscar, minunatul meu cățel” în schimbul stopării masacrului. De asemenea, total ancorată, deşi aflată departe de țară, în toate problemele fierbinți care agită societatea românească, artista este în primele rânduri de partea acelora care luptă pentru stoparea criminalului proiect de exploatare cu cianuri de la Roşia Montană, în care a reuşit să-l angreneze şi pe celebrul actor Woody Harrelson! Către sfârşitul anului, ca de obicei, Anamaria Ferentz va reveni în țară pentru concerte.

cu P. Domingo

AMI – turneu în țară: Cluj Napoca, concerte şi în Curtea de Argeş, Costineşti, Ciocăneşti, Vâlcea şi Panciu. Fanii lui Ami din toată țara vor putea asculta la aceste concerte atât hitul “Trumpet lights”, cât şi noua piesă a artistei, “Otra vez”.

SORE – clip pentru piesa “Bad Boy is Back”, interpretată împreună cu Dorian, un tânăr rapper talentat, care a lansat deja două piese de succes şi pregăteşte alte proiecte muzicale inedite. “*‘Bad Boy is Back’ este deja al treilea clip la care colaborez cu* Iulian Moga, *după ‘Different’ şi ‘Beautiful life’*”, a spus Sore. “Bad boy is back” este primul clip de imagine al artistei, care arată maturizarea sa stilistică şi vorbeşte despre o poveste de dragoste neterminată, iar muzica şi textul sunt realizate de Sore şi de echipa HaHaHa Production.

După hiturile “Muleina” (2009), “Dayla” şi “Ninja Boy” (2011), **NEYLINI** revine pe scena muzicală cu un single nou, “Te iubesc”, *compoziția lui Mihai Ristea,* o piesă romantică, în limba română, interpretată împreună cu Muneer, un tânăr artist talentat, originar din Emiratele Arabe. “*Am aşteptat ceva vreme până să lansez un nou single deoarece mi-am dorit să ofer ceva special, iar featuring-ul cu Muneer a adus exact acel plus de energie pe care mi-l doream*“, a spus Neylini, artista MediaPro Music asemănată adesea cu celebra cântăreață Jessie J.

ANTONIA – ”HURRICANE” (o colaborare cu Puya). ”Antonia iubeşte muzica hip-hop la fel ca şi mine”, a spus Puya. ”Hurricane” a fost compusă şi produsă de The Farmers (Andrei Prodan şi Claudiu Ursache), cei care au lucrat cu Antonia şi pentru ”Jameia” şi ”Hawaii”. Antonia se pregăteşte de o serie de concerte în Turcia şi un turneu de 7 zile în Bulgaria.

AMNA - videoclip ”La La Like It” regizat de Florin Botea, prima colaborare dintre cei doi. Pornind de la hitul ”Tell me why”, ea a devenit cunoscută în Polonia şi Spania veri la rând. Hiturile au continuat să curgă şi au dus-o astfel din Europa spre America Centrală şi de Sud, acolo unde a susținut deja concerte, Africa şi Asia. ”Pregătesc prima mea piesă în limba română, compusă de Marius Moga, multe concerte şi un nou concept de show”.

Amna

Mondo pop

Florin-Silviu URSULESCU

WALE, deținător al premiului Grammy, va lansa un nou album în această vară, numit "The Gifted". După ce a fost recompensat cu Discul de Aur pentru vânzările înregistrate cu single-ul "Bad", peste 13 milioane de vizualizări pe YouTube, lansează un nou single de pe viitorul album. Noul extras pe single este piesa "Love/ Hate Thing" care promite să urce în clasamentele muzicale din întreaga lume.

BELINDA CARLISLE, diva muzicii pop care va oferi un spectacol aparte în Bucureşti, îşi continuă neostenită activitatea muzicală. Ea a lansat un set special ce conține un

DVD şi un CD „*Live from Metropolis Studios*", realizate cu ocazia susținerii unui concert inedit în studioul londonez Metropolis. Doar 100 de persoane au avut şansa de a se afla în public. La Sala Palatului - 16 octombrie, Belinda Carlisle va cânta hituri precum „La Luna", „Heaven is a Place on Earth", „Circle in the Sand", „Summer Rain", „Mad About You", „I Get Weak" şi cea mai recentă piesa a sa, „Sun".

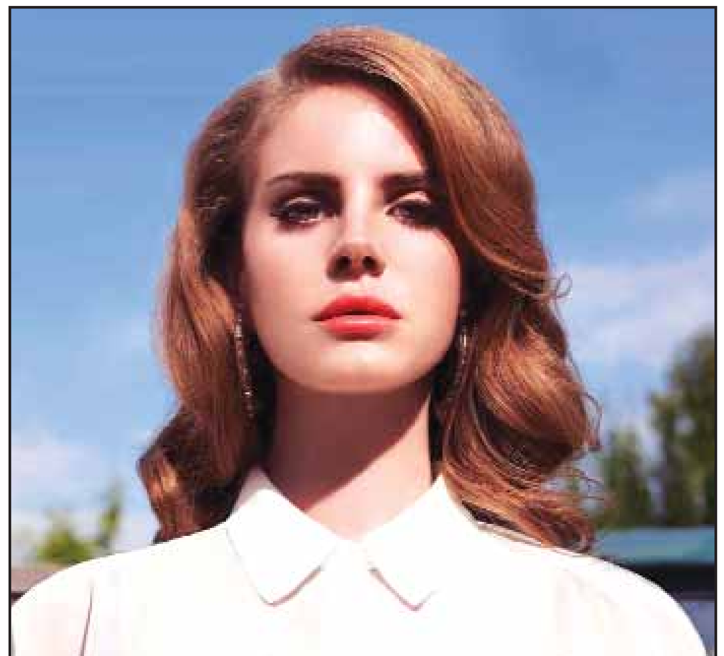
După ce anul trecut **ANDREA BOCELLI** a ajutat fundația Muhammad Ali la strângerea a peste 2,6 milioane de dolari, anul acesta în cadrul Galei Muhammad Ali Celebrity Night XIX, maestrul a fost din nou prezent şi a cântat alături de Jennifer Lopez melodia „Quisaz, Quisaz", melodie aflată pe cel mai recent album al său, „Passione". Andrea Bocelli alături de Jennifer Lopez, Steve Martin, Billy Ray Cyrus, Billy Cristal, Yank Barry, Bo Derek, Evander Holyfield, Kevin Sorbo şi mulți alții au reuşit să strângă nu mai puțin de 7,2 milioane de dolari.

BRUNO MARS. După un traseu către primele poziții din clasamentele internaționale cu albumul "Unorthodox Jukebox", iar cu piesa "When I Was Your Man" a reuşit să marcheze cel de-al cincilea Number 1 in clasamentul Billboard din carieră, Bruno Mars se bucură de o nouă reuşită. Cântărețul american este nominalizat în cadrul MTV VMA la patru dintre cele mai importante categorii ale festivității - Video Of The Year, Best Male Video, Best Pop Video şi Best Choreography. MTV Video Music Awards se vor desfăşura în Barclays Center din Brooklyn, New York .

Cântărețul R'n'B **JASON DERULO** va lansa în această toamnă un nou album, care se va numi "Tattoos", iar primul single inclus este piesa "The Other Side", care a cucerit deja primele poziții ale topurile muzicale internaționale de specialitate. In plus, a lansat un nou single în colaborare cu 2 Chainz: "Talk Dirty". Videoclipul piesei "Talk Dirty" se anunță a fi extrem de... incitant.

După ce a lucrat cu nume internaționale de prim rang ca James Morrison, Simply Red, Snap, Joe Cocker, Chaka Khan sau Babyface, iar artişti români ca Adrian Sîna sau Ddy Nunes i-au deschis calea către industria muzicală din România - **BEVERLEI BROWN** lansează piesa "Fire" - la fel de incitantă ca titlul, o colaborare cu Tbass. Intrebată despre principalele diferențe dintre industria muzicală din România şi cea internațională, Beverlei a declarat: "Sunt multe asemănări între cele două piețe, industria muzicală este în continuă evoluție iar influențele reggae şi pop din ultima perioadă au pătruns şi în muzica produsă în România".

LANA DEL REY. A crescut sub numele de Lizzy Grant în Lake Placid, la marginea New York-ului. în mijlocul Parcului Național. Faima în muzică nu este o opțiune pentru Ms Del Rey, ci vocația ei. Spune despre ea că este o

"gangsta Nancy Sinatra" şi îşi descrie stilul muzical ca fiind "Hollywood pop/sadcore", o variantă mai "dramatică" a muzicii pop. Despre look-ul ei spune că este "o Lolita pierdută în cartier".

JUSTIN BIEBER. S-a născut pe 1 martie 1994 in Ontario, Canada. A învățat singur să cânte la pian, tobe, chitară şi trompetă. La sfârşitul anului 2007, Justin şi mama lui au început să posteze videoclipuri pe YouTube. Albumul de debut "My World" al lui Justin a fost lansat pe 17 noiembrie 2009. Bieber a lucrat cu Usher şi de pe acest album au fost promovate patru single-uri pe primele locuri în topurile din Canada şi SUA. Acest lucru l-a transformat pe Bieber în singurul artist din istoria Billboard care a avut 4 single-uri de pe albumul de debut în Top 40 înainte ca albumul să fie lansat. După My World a urmat discul My World 2.0, ajuns pe primul loc în Topul Billboard, câştigând discul de platină în Statele Unite.

O învingătoare

Octavian URSULESCU

Marina Voica a împlinit 77 de ani... Când mi s-a propus să scriu o prezentare pentru noul album al Marinei Voica, m-am înfricoşat de-a dreptul! Poate o carte (ceea ce voi face de altfel în curând), dar nu doar câteva rânduri, în care să cuprind o carieră de peste cinci decenii. Ce să nu uit? Faptul că este singurul artist român distins cu premiul prestigioasei publicaţii britanice "Music Week"? Că a lansat sute de melodii, dintre care cel puţin câteva duzini de şlagăre? Că de o bună bucată de vreme este o compozitoare de real succes, cu piese aflate pe toate buzele, cum ar fi "Într-un colţ de cafenea (Şi afară plouă, plouă...)", "Apartament 23", "Mamă!", "Bucureştiul e micul Paris", "O căsuţă la marginea satului", "Ah, Mamaia!", "Gelozia"? Că a obţinut zeci de premii şi a efectuat turnee în toată lumea? Dar nu mi-am propus să fac aici istoria unei cariere artistice excepţionale, referindu-mă la succesele trecute, ci să subliniez un aspect cu adevărat revelator: Marina Voica ESTE, nu doar "a fost", o artistă fabuloasă! Când a împlinit 75 de ani (ea a spus-o, eu n-aş fi făcut-o, nu-şi arată deloc vârsta!), Marina Almăşan i-a consacrat o minunată emisiune; am văzut-o acolo, am urmărit-o în emisiunea "La vie en rose", tot la TVR, în "Doamne de poveste", la Acasă TV – şi am fost de fiecare dată fascinat de şarmul ei, cu accentul rusesc atît de simpatic, de umorul cu totul special, de sorginte O. Henry sau P. G. Woodhouse (de altfel a şi scris cîteva nuvele pe care le voi publica în viitoarea carte), de optimismul cuceritor, de pofta ei de viaţă, o viaţă în care mai are multe proiecte de îndeplinit. Edificatoare sunt gândurile împărtăşite de Marina Voica publicului de la Sala Palatului, în cadrul unui spectacol în care a fost omagiată, alături de Alexandru Arşinel, la 50 de ani de carieră (spectacol prost organizat, fie vorba între noi, dar bine că a fost). Şi-a făcut, practic, de o mică autobiografie, alături de o profesiune de credinţă: "A fost o dată ca niciodată o fată... Şi trăia fata aceasta într-o ţară unde zăpada albă scârţâie veselă sub picioare şi gerul îmbujorează obrajii fetelor cu ochi albaştri. Dar într-o zi a venit o zână şi a grăit: "O să pleci într-o altă ţară, cu mare albastră, blândă şi calmă...Şi ai să fii acolo o prinţesă cu glas de privighetoare, iar oamenii vor asculta la nesfârşit cântecele tale!". Această poveste putea rămâne doar un basm, dacă n-ar fi devenit aievea într-o bună zi! Acest "aievea" însemnând într-adevăr o carieră impresionantă: aproape 400 de melodii, lansate la radio sau pe discuri, cântate în turnee în ţară şi în străinătate; nenumărate şi neuitate apariţii la televiziune; premii la concursuri naţionale şi internaţionale; un lung şir de premii de excelenţă din partea mai multor posturi de televiziune, de radio, a unor publicaţii din ţară şi străinătate; nouă stagiuni pe scena Teatrului de revistă "Constantin Tănase"...". Să nu vă închipuiţi cumva că artista a spus ea însăşi toate astea, nici vorbă, este prea modestă, ci le-a încredinţat celor doi prezentatori. În schimb, pe site-ul său am descoperit propriile mărturii: "Acum trăiesc la Breaza. Tot aud că se spune că m-am retras şi m-am tot retras...Nici vorbă! Continui să compun, să apar la TV, în spectacole. Nu mă simt nici singură şi nici retrasă, iar casa mea răsună de muzică şi de cântec! Aş zice că deşi mă apropii de sfârşitul vieţii, trăiesc în prezent cea mai liniştită şi mulţumitoare perioadă a existenţei mele. Dar ce va fi mâine numai Dumnezeu ştie...". Iar dacă la Sala Palatului n-a avut decât puţin timp la dispoziţie să-şi arate forma şi inventivitatea (năucitoare a fost apariţia impresionantei Fanfare reprezentative a Armatei, alături de ea în "Bucureştiul e micul Paris", adevărat imn al Capitalei, pe care Primăria ar putea să-l propună călătorilor în autobuzele turistice...).

Marina Voica este Cetăţean de onoare la Breaza, unde s-a stabilit târziu, dar nu şi la Bucureşti, unde a cunoscut gloria. Dar câţi mari interpreţi de muzică uşoară s-au bucurat de această recunoaştere în Capitală? În schimb am văzut-o personal ridicată la acest rang, onorific vorbind, fireşte, de spectatorii din Medgidia şi Galaţi, care au ovaţionat-o în picioare, minute în şir. Mă refer la două recitaluri superlative susţinute în ultime vreme pe scena Festivalului internaţional "Dan Spătaru" de la Medgidia, respectiv în cadrul spectacolului "Alexandru Jula şi prietenii", de la Galaţi: adevărate show-uri "live" (lecţie usturătoare pentru mai tinerii confraţi "campioni" ai play-back-ului), cu regie, momente teatrale, nostalgie, fină ironie, dans, castaniete şi alte surprize. Da, Marina Voica ESTE o mare vedetă, aflată în cea mai bună formă a ei, mai ceva ca-n anii tinereţii!

Ne dovedeşte din plin acest lucru selecţia de pe CD, pusă la cale împreună cu admirabila Mioara Panaite, păstrătoare a comorilor fonotecii Electrecord. Între cântece, dintre care o parte vă sunt cunoscute, câteva din compoziţiile protagonistei, la care m-am referit, alături de creaţii ale compozitorilor noştri de frunte: Radu Şerban ("O pânză în depărtare"), Camelia Dăscălescu ("În luna florilor", "Un tren într-o gară"),

Laurențiu Profeta ("Hei, voi nopților!"), Marius Țeicu ("Dincolo de nori"), între alții, în care regăsim semnătura unor textieri reputați, cum ar fi Aurel Storin sau Flavia Buref. Marina Voica acordă credit şi unor autori mai puțin cunoscuți, cum ar fi Ileana Toader ("Fată frumoasă", pe versurile poetei Ioana Crăciunescu) şi Dan Grigoraş ("Noapte de catifea"). M-aş opri de asemenea, pentru că în rest vă las să descoperiți singuri magia acestui album, la trei adaptări ale unor piese străine. La două dintre ele, versurile aparțin chiar protagonistei, fiind vorba de artişti pe care-i prețuieşte în mod deosebit, cantautorul rus Vladimir Vîsoțki, pentru care a făcut la vremea respectivă o pasiune celebra actriță Marina Vlady ("Necaz") şi canadianca k. d. lang ("Desculță prin zăpadă"). "Când râzi tu" este versiunea, pe versurile unui colaborator tradițional, regretatul Ovidiu Dumitru, a unei celebre piese de William Salter şi Ralph McDonald şi lansate în 1974 de Shirley Bassey. În cazul pieselor noi se cuvin lăudate aranjamentele muzicale.

O artistă absolut uimitoare, Marina Voica, şi un album pe măsură, amestec de istorie şi actualitate, de nostalgie, amintiri şi modernism. Cu certitudine, un CD de colecție. La (şi mai) mulți ani!

Festivaluri

<u>Dan</u> <u>CHIRIAC</u>

Acum 25-30 de ani fiecare orăşel, oraş, municipiu avea propriul concurs de muzică uşoară, cu denumiri aparte, desprinse din specificul local istoric sau geografic. Acestea s-au împuținat simțitor în ultimii ani, dar locul a fost ocupat, se pare, de numeroase festivaluri folk. Iată câteva dintre ele.

Vama Veche

Cea de-a noua ediție a Festivalului „Folk You! Florian Pittiş" a avut loc ca de obicei în aer liber, pe plaja de la Vama Veche, de la ora 18:00 până spre dimineață, organizată de Asociația Mişcarea de Rezistență, iar intrarea a fost liberă. În ultimii ani, caracterul folk s-a disipat, fiind suplimentat de un melanj de rock, folclor, jazz, etno.

Unul dintre organizatori, jurnalistul Marius Tucă, a menționat pe pagina sa de Facebook că este posibil ca aceasta să fie ultima ediție Folk You! Florian Pittiş. "Este foarte greu să susții o mişcare de rezistență împotriva prostiei revărsate, dacă nu este susținută şi de participanți. În aceste vremuri ostile, guvernate doar de presiunea banilor, Festivalul Folk You! Florian Pittiş există pentru voi, publicul, pentru noi, cei care suntem Mişcarea de Rezistență, şi pentru cei care nu vor renunța să creadă în adevăr, libertate, frumusețe şi în dragoste", a subliniat organizatorul.

Programul complet al celor 4 zile de concerte: prima zi - Strada Mare / Cantos / Bogdan Grosu, Gheorghe Zamfir, Vasile Şeicaru / Ada Milea, Alexandru Andrieş & Co. / Vița de Vie / Cristi Minculescu & Nuțu Olteanu Supergrup, Rezident Ex; II - Fox Studis / Proiectul Tivodar / Walter Ghicolescu / Jul Baldovin / Mihai Napu Band, Rona Hartner / Grigore Leşe, Marius Mihalache / Dinu Olăraşu, Celelalte Cuvinte, Emeric Set, Zdob şi Zdub; III - Adrian Beznă / Claudia Ciobanu / Andrei Păunescu + Totuşi (Tase şi Vlady) / Adrian Sărmăşan, Mircea Florian / Maria Răducanu, Ducu Bertzi & Mihai Neniță / Alina Manole, Paula Seling Band / Cuibul, Poesis / Florin Chilian, Baniciu, Kappl, Lipan & Friends (Vlady Cnejevici, Teo Boar); IV - Constantin Neculae & Anamaria Maranda / Folk Frate / Ovidiu Scridon & Silvan Stâncel / Zuralia Orchestra, Maria Gheorghiu / Zoia Alecu, Ştefan Hruşcă, Nicu Alifantis, Taxi, Vama.

Câmpina

Festivalul FOLKCAMPFEST este la a doua ediție şi a cuprins anul acesta şi un concurs cu premii pe plan local pentru elevi. Nu au lipsit recitaluri ale unor nume cum e experimentatul CĂTĂLIN UNGUREANU;

Cătălin Ungureanu

ale vocii deosebite şi cantautoarei care îşi va lansa anul acesta două albume - IULIA Em care a venit în formula de trio; ale exuberantului şi originalului umorist folkist DANIEL FĂT; ale reprezentantului noii generații MARIUS DASCAU; şi, desigur, TITUS CONSTANTIN - organizator al acestui event. Festivalul cu durata de o zi s-a desfăşurat pe "Plaja" ca la Vama Veche a ştrandului de la Casa Tineretului, intrarea fiind liberă.

Muzicieni români din diaspora

Doru IONESCU

Din nou, mandatat de TVR Internațional, am ajuns pe meleaguri depărtate, căutându-i pe muzicienii români, actuali dar şi foşti. Aşa că din 31 august, în fiecare sâmbătă seara, îmi permit să vă fac program de la ora 19.30, prin emisiunea „Lumea şi noi" (edițiile subsemnatului – zise „O poveste... cu cântec!" – pot fi văzute în reluare şi la TVR 2). Iată câte ceva în plus, în ordinea difuzării portretelor:

Narcisa Suciu (Outokumpu, Finlanda) s-a stabilit în Karelia după soțul său, în urmă cu circa trei ani. În vacanțele din România încă îşi mai cântă muzica sa pop reinterpretând folclorul din Maramureş. Preferând viața casnică, a ajuns în cele din urmă să îngrijească de diverse talente la Joensuu, un oraş în care se va muta curând pentru liceul fiicei sale. Cu doi tineri elevi a şi scos un disc care se bucură de succes local, dar refuză pentru sine muzica tradițională a țării de adopție. Totuşi… am filmat-o într-un studio celebru, aproape de casă, unde este primită oricând cu brațele deschise.

Narcisa Suciu

Mircea Romcescu (Copenhaga, Danemarca) este unul dintre puținii muzicieni în plină activitate care a revenit în România de peste un deceniu. Veteran al pop-rock – ului autohton din anii '70 – '80, ca de altfel şi soția sa, Olimpia Panciu, a continuat muzica spre vârful carierei în Danemarca, unde a fost recunoscut în numeroase rânduri, inclusiv câştigând Eurovision-ul! Dupa 2000, a revenit pe aici din ce în ce mai des, cu noi premii (incluzându-l pe cel de Creație de la Mamaia, din 2009), urcând din nou pe scenă ca solist şi chitarist. Deşi nu îi este uşor cu mentalitatea… natală, continuă să profeseze sub toate formele şi este mai actual ca niciodată pe discul „Together, forever".

Joe Gaspar (Ottawa, Canada) a dispărut de aici când era deja considerat drept cea mai buna voce de blues a României. Fostul basist al grupului timişorean Quo Vadis s-a nimerit să concerteze în chiar 21 iunie 2013, ziua filmării lui. Cu trioul său românocanadian pe val, Joe a trebuit să supraviețuiască (în mai puțin de un deceniu de când a emigrat) unui divorț… şi astfel să revină cu toate forțele creatoare la muzica ce i-a dat nume. Mai contează că lucrează în telefonie sau că înainte de concert îşi rupsese piciorul la repetiții? Prea puțin, câtă vreme este din nou pe drum. Nu pe drumuri ci pe drumul său!

Marta Hristea (Rotterdam, Olanda) a apărut pe scenele pop, apoi jazz din România la jumătatea anilor '90, ca o mare speranță, solista cântând cu mai toată generația actuală autohtonă jazz-electro. Căsătorită cu un profesor universitar şi stabilită în țara acestuia, Marta revine din păcate rar acasă; în schimb se reuneşte cu foştii colegi pentru a concerta în toată Euro-pa, nu o dată la solicitarea ICR din diverse capitale europene. Acum lucrează cu Vlaicu Golcea la un proiect exotic pentru Țara Lalelelor – Spitalul Amorului după Anton Pann!

Marta Hristea

REVISTĂ LUNARĂ EDITATĂ DE UNIUNEA COMPOZITORILOR ŞI MUZICOLOGILOR DIN ROMÂNIA

ACTUALITATEA MUZICALĂ

Redactori:
Mihai COSMA
Octavian URSULESCU
Editorialist: Liviu DĂNCEANU
Şef de producție: Costin ASLAM

Semnează în acest număr:
Al. I. BĂDULESCU, Luminița CONSTANTINESCU, Grigore CONSTANTINESCU, Oana GEORGESCU, Doru IONESCU, Florian LUNGU, Carmen MANEA, Ruxandra MIREA, Doina MOGA, Diana-Elena MURĂŞAN, Mircea ŞTEFĂNESCU, Florin-Silviu URSULESCU

www.ucmr.org.ro

Adresa redacției: Bucureşti, Calea Victoriei 141, sect.1, 010071, România. **Tel./Fax:** +40-21-312.98.67
E-mail: em@edituramuzicala.ro, editura@unmb.ro
TIPOGRAFIA - ERICOM PRINT SRL
TEL: 021-410.64.88 ISSN: 1220-742x